

Ημερίδα

Η Ν.Ε. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

σας προσκαλεί στην ημερίδα που διοργανώνει με θέμα:

«Διοικητική μεταρρύθμιση και Αριστερά»

(Μια εκδήλωση τιμής στον Χρήστο Παλαιολόγο)

Συνεδριακό Κέντρο Κρύας Λιβαδειάς

Σάββατο 10 Απριλίου 2010, ώρα 9.30 π.μ.

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Γραφεία Ν.Ε. του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ : Γεωργαντά 13 (απέναντι από το ΙΚΑ)

τηλέφωνο : 22610-23433, FAX : 22610-23433, E-mail : synviot@otenet.gr

Περιεχόμενα

Πρόλογος

1. Θέσεις για την Αυτοδιοίκηση και την Διοικητική μεταρρύθμιση

του Χρήστου Παλαιολόγου

2. Ο ρόλος των μικρών πόλεων στην ανάπτυξη της υπαίθρου.

του Μιλτιάδη Κλάπα – Δημάρχου Πρέβεζας

3. Αυτοδιοίκηση με αποκέντρωση. Θεσμοί συμμετοχής & δημοκρατίας στην αυτοδιοίκηση

του Θανάση Μπαρτζώκα- Πρώην Δημάρχου Καισαριανής

4. Από τον ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ στον «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ. Για την ανασυγκρότηση της Αυτοδιοίκησης

του Δημήτρη Μπίρμπα-Δημοτικός Σύμβουλος Αιγάλεω

5. Η Περιφερειακή Πολιτική και Ανάπτυξη

Από το πρόγραμμα του ΣΥΝ

6. Οι θέσεις της ΚΠΕ του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ για την διοικητική μεταρρύθμιση

Θέσεις της ΚΠΕ του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 09.30 : Έναρξη ημερίδας
- 09.40 : Άνοιγμα εργασιών - Γρ. Ν.Ε. ΣΥΝ Βοιωτίας - Νίκος Θηβαίος
- 09.50 : Χαιρετισμός Εργατικού Κέντρου, ΕΒΕΒ
- 10.00 : Χαιρετισμός Δήμου Λιβαδειάς
- 10.05 : Χαιρετισμός της Παράταξης "Λιβαδειά Πόλη του Αύριου"- Γιώτα Πούλου
- 10.10 : Χαιρετισμός προέδρου ΤΕΔΚ Βοιωτίας - Παπαγγελής Νίκος

- 10.30 : Η αυτοδιοικητική πολιτική στην περιφέρεια.
Η διοικητική μεταρρύθμιση και ο ρόλος των μικρών πόλεων στην ανάπτυξη της υπαίθρου.
Μιλτιάδης Κλάπας – Δήμαρχος Πρέβεζας
- 10.45 : Αυτοδιοίκηση με αποκέντρωση.
Θεσμοί συμμετοχής και δημοκρατίας στην Αυτοδιοίκηση.
Θανάσης Μπαρτζώκας – Πρ. Δήμαρχος Καισαριανής-Τμήμα Αυτοδιοίκησης ΣΥΝ
- 11.00 : Κράτος, Αυτοδιοίκηση και αριστερά
Στέλιος Μπαμπάς – Νομικός, Κοινωνιολόγος
- 11.15 : Ο Περιφερειακός Προγραμματισμός
Κώστας Κουρκούτης – Μηχανικός - Πρ. Δήμαρχος Θήβας
- 11.30 : Από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη.
Για μια νέα ανασυγκρότηση της Αυτοδιοίκησης
Δημήτρης Μπίρμπας - Δημοτικός Σύμβουλος Αιγάλεω-Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής ΚΕΔΚΕ-Τμήμα Αυτοδιοίκησης ΣΥΝ
- 11.40 : Παρεμβάσεις / Συζήτηση

Θα μιλήσει ο *Αλέξης Τσίπρας - Πρόεδρος του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ*

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

...Αντί προλόγου

Στο ανά χείρας τεύχος περιλαμβάνονται σε περίληψη οι εισηγήσεις των ομιλητών στην ημερίδα που διοργανώνει η Νομαρχιακή Επιτροπή του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ με θέμα : **ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΡΑ (μια εκδήλωση τιμής στον Χρήστο Παλαιολόγο)**

Η επιλογή της ημερίδας, των θεμάτων και των εισηγητών δεν είναι τυχαία.

Επιχειρείται να κατατεθούν οι βασικές απόψεις και θέσεις που διατρέχουν τον ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ και την ανανεωτική ριζοσπαστική αριστερά για την αυτοδιοίκηση, για τους μετασχηματισμούς του κράτους και της αυτοδιοίκησης, «συμπυκνώνοντας και κεφαλαιοποιώντας» την πλούσια δράση, εμπειρία και «διαδρομή» των αριστερών ανθρώπων στον αυτοδιοικητικό χώρο.

Η ημερίδα δεν αποτελεί πολιτικό μνημόσυνο στον Χρήστο Παλαιολόγο.

Αντίθετα είναι μια εκδήλωση τιμής, καθώς ο Χρήστος Παλαιολόγος με την δράση του ως αριστερός στην αυτοδιοίκηση, σφράγισε από την πλευρά του την διαδρομή της αριστεράς στην αυτοδιοίκηση, πρωτοστάτησε στους αγώνες για μια ουσιαστική μεταρρύθμιση των αυτοδιοικητικών θεσμών.

Η σκέψη πως δεν θα ξαναδούμε τον φίλο και σύντροφο ας βολευτεί, όπως βολευτεί...

Εμείς οι ζωντανοί ας ασχοληθούμε με το έργο του : Δηλαδή με το έργο και την δράση των αριστερών και προοδευτικών ανθρώπων στην αυτοδιοίκηση, με το οποίο «ανατροφοδοτήθηκαν» ιδέες, πρακτικές, -και δράσεις στις τοπικές κοινωνίες, με το έργο και τις ιδέες των ανθρώπων που μέσα στο διάβα της ιστορίας επεδίωξαν με ένα συλλογικό τρόπο ν' αλλάξουν την ζωή και την κοινωνία.

Συνεχίζουμε λοιπόν...

1. Θέσεις για την αυτοδιοίκηση και την διοικητική μεταρρύθμιση

του +Χρήστου Παλαιολόγου-πρώην Δημάρχου Λιβαδειάς και μέλος της ΚΠΕ ΣΥΝ

(Το κείμενο γράφτηκε στα 2008 και είναι από τις εισηγήσεις του Χ. Παλαιολόγου στην ΚΠΕ του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ).

- Πέντε τομές για αποκέντρωση με Αυτοδιοίκηση και περιφερειακή ανάπτυξη.
- Με ένα πολυεπίπεδο σύστημα Διακυβέρνησης.
- Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, Μητροπολιτική Αυτοδιοίκηση, ισχυροί και βιώσιμοι Δήμοι, φορολογική αποκέντρωση και διαφάνεια με κοινωνικό έλεγχο συνιστούν το νέο μοντέλο διακυβέρνησης.

1.1. Εισαγωγικά

Η κυβέρνηση μετά από παλινωδίες αρχίζει να ανοίγει σιγά-σιγά τα χαρτιά της για την διοικητική μεταρρύθμιση για την οποία δηλώνει ότι αποτελεί προτεραιότητα της.

Από αυτά που ανακοίνωσε ο υπουργός με την ομιλία του στο συνέδριο της ΕΝΑΕ και από αυτά που αφήνουν να διαρρέουν ως σενάρια στα ΜΜΕ για τα όρια των νέων ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού φαίνεται η σοβαρότητα με την οποία αντιμετωπίζει η κυβέρνηση αυτές τις αλλαγές.

Αυτά που συνάγονται ως τώρα είναι:

- Η κυβέρνηση δεν έχει κάνει καμιά σοβαρή προετοιμασία διοικητικά, χωροταξικά και οικονομικά για μια τέτοια Διοικητική Μεταρρύθμιση και το μόνο που κάνει είναι να ζητά θέσεις από ΕΝΑΕ και ΚΕΔΚΕ ως άλλοθι φοβούμενη αντιδράσεις.
- Προσεγγίζει το θέμα ως μια απλή συνένωση Νομαρχιών και Δήμων και όχι σαν μια μεταρρύθμιση με αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων από το κεντρικό κράτος προς την Αυτοδιοίκηση.
- Τα σενάρια και οι χάρτες που διαρρέουν στον τύπο για τους νέους ΟΤΑ φαίνεται να κινούνται στην κατεύθυνση μικροκομματικών σκοπιμοτήτων.
- Δεν επιλύει σοβαρά οικονομικά προβλήματα τόσο των Δήμων όσο και των Νομαρχιών με αποτέλεσμα να υπάρχει αδυναμία άσκησης βασικών αρμοδιοτήτων.
- Διατηρούνται οι σημερινές 13 κρατικές περιφέρειες και οι διορισμένοι Περιφερειάρχες με τις κρατικές περιφερειακές αρμοδιότητες και τα περιφερειακά προγράμματα ως αποκεντρωμένοι κρατικοί θεσμοί!!!

- Πάνω από τις 13 Περιφέρειες δημιούργησαν τις 5 Υπέρ-περιφέρειες (προγραμματικές αναπτυξιακές μονάδες τις ονομάζουν) με τα 5 περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα που ενέκρινε η Ευρ. Ένωση.
- Δίπλα στις 13 κρατικές περιφέρειες σκοπεύουν να συνενώσουν τις Νομαρχίες σε 16 έως 17 ΟΤΑ Β' βαθμού που θα τους ονομάσουν Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, με αρμοδιότητες λίγο σε πολύ αυτές των σημερινών Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
- Διατηρείται και καθιερώνεται και στον νέο θεσμό το σημερινό άθλιο εκλογικό σύστημα με το 42%.
- Το σημαντικότερο όμως είναι ότι καμιά συζήτηση δεν γίνεται αλλά ούτε και προβλέπεται αναδιανομή πόρων από το κεντρικό κράτος προς την Αυτοδιοίκηση.
- Φαίνεται ότι η όλη επιχείρηση που ονομάζεται διοικητική μεταρρύθμιση εντάσσεται στην λογική του περιορισμού των δημοσιονομικών πόρων προς την Αυτοδιοίκηση και του καλλίτερου και αποτελεσματικότερου έλεγχου από το ΥΠΟΙΟ.

1.2. Θέσεις που προωθούμε

Η Ελλάδα εξακολουθεί να παραμένει το πλέον συγκεντρωτικό κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι η χώρα που παρά τα τρία Κ.Π.Σ. εξακολουθεί να μη συγκλίνει με τις χώρες της Ε.Ε. των 15, να παρουσιάζει τα μεγαλύτερα προβλήματα περιφερειακής ανάπτυξης και να καταγράφει τις μεγαλύτερες περιφερειακές ανισότητες. Παρ' όλα αυτά η χώρα μας επιμένει να κρατά τις περιφέρειες πολιτικά και οικονομικά πλήρως εξαρτημένες με το διορισμένο από την κεντρική κυβέρνηση περιφερειάρχη και την άσκηση περιφερειακής πολιτικής από το ΥΠΟΙΟ.

Οι Νομαρχίες αποφιλωμένες από αρμοδιότητες και πόρους αδυνατούν να ασκήσουν οποιαδήποτε αναπτυξιακή και κοινωνική πολιτική στην ελληνική περιφέρεια. Σε ότι αφορά τους δήμους και τις κοινότητες, καθημερινά διαπιστώνουμε τη διόγκωση των προβλημάτων όλων των Καποδιστριακών δήμων, γεγονός που έχει τη ρίζα του τόσο στον μη ορθολογικό σχεδιασμό όσο και στη μη στήριξη - πολιτική, διοικητική και οικονομική - της μεταρρύθμισης του Καποδίστρια του 1997.

Η εμπειρία της προηγούμενης μεταρρύθμισης, του Προγράμματος «Ι.Καποδίστριας» είναι αποκαλυπτική. Αν και βελτίωσε κάπως τα πράγματα, εν τούτοις, απέτυχε να κάνει πράξη τον διακηρυγμένο στόχο της για ισχυρούς και αποτελεσματικούς δήμους. Ο «Καποδίστριας» εκτός του ότι σκόνηταψε, εν τη γενέσει του, σε κομματικούς και μικροκομματικούς σκοπέλους, στη συνέχεια **χωρίς στήριξη πολιτική διοικητική και οικονομική**, αντιμετώπισε τις περιοριστικές δημοσιονομικές λογικές της κεντρικής διοίκησης.

Η οικονομική αφαίμαξη της Αυτοδιοίκησης, τα γνωστά παρακρατηθέντα, κατ' άλλους υπεξαίρεθέντα, εγκαινιάστηκε με την εφαρμογή του «Καποδίστρια» και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Για το διάστημα 1998 -2002 το ποσό των παρακρατήσεων ανέρχεται στα 2.700 εκ. ευρώ. Οι μικροί δήμοι βρίσκονται σε επενδυτική απραξία εδώ και χρόνια, αφού δεν υπήρξε καμία πρόνοια για την υποστήριξή τους, έστω για να απορροφήσουν κονδύλια των ΚΠΣ.

Διαφορετικά, αλλά σημαντικά, είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δήμοι στα μεγάλα οικιστικά συγκροτήματα. Προβλήματα που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες -κατανομή, άσκηση και συντονισμό τους -αλλά και τους αναγκαίους πόρους, με αποτέλεσμα να μη μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στα πολλά και σύνθετα προβλήματα των δύο πολεοδομικών συγκροτημάτων. Η κατάσταση αυτή πρέπει να αλλάξει άμεσα, τόσο για το συμφέρον της χώρας μας, αλλά και κυρίως για το συμφέρον των πολιτών. Τώρα είναι η ώρα που η χώρα πρέπει να προχωρήσει τολμηρά σε μια ισχυρή πολιτική, οικονομική και κοινωνική μεταρρύθμιση για τον εκδημοκρατισμό και εκσυγχρονισμό του πολιτικού και διοικητικού συστήματος. Μεταρρύθμιση που θα αποτελέσει την αφετηρία μεγάλων αλλαγών και θα συμβάλει στην αναζωογόνηση του εθνικού χώρου.

Πρώτη προτεραιότητα είναι η οριστική διαμόρφωση των δύο επιπέδων Αυτοδιοίκησης, τοπικού και περιφερειακού, ως μέρος του πολιτικού και διοικητικού συστήματος. Πρέπει να γίνει σαφές όμως ρητά ότι το πολιτικό - διοικητικό σύστημα ορθώνεται σε δύο πόλους, το κράτος και την τοπική - περιφερειακή Αυτοδιοίκηση. Καθένας πόλος έχει τη δική του συνταγματική υπόσταση, τη δική του θεμελίωση στη λαϊκή κυριαρχία, το δικό του χαρακτήρα. Θα πρέπει να γίνει σαφές ότι η ενσωμάτωση στο πολιτικό-διοικητικό σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν συνεπάγεται την καθιονδήποτε τρόπο ένταξη και ενσωμάτωσή της και στο κράτος.

1.3. Στα πλαίσια αυτά χρειάζονται πέντε τομείς μεταρρύθμισης για ένα νέο μοντέλο διακυβέρνησης με αποκέντρωση με ισχυρή Αυτοδιοίκηση.

Ο άμεσος περιορισμός του κεντρικού κράτους στο επιτελικό του ρόλο για τη χάραξη των γενικών κατευθυντήριων πολιτικών, άσκηση των αρμοδιοτήτων κρατικού χαρακτήρα με βάση τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, αλλά και άσκηση του ελέγχου νομιμότητας στους δύο βαθμούς Αυτοδιοίκησης.

1. Η καθιέρωση της Περιφέρειας ως δευτέρου βαθμού Αυτοδιοίκησης με αιρετούς περιφερειάρχες και περιφερειακά συμβούλια είναι η τομή που πρέπει να γίνει στο πολιτικό και διοικητικό σύστημα της

χώρας μας γιατί η περιφέρεια αποτελεί αναμφισβήτητη την κρίσιμη μονάδα προγραμματισμού και ανάπτυξης. Είναι καιρός πια η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση να αποτελέσει και στη χώρα μας τον ισότιμο τρίτο εταίρο, στο πλαίσιο της θεσμοθετημένης τριμερούς εταιρικής σχέσης των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των εθνικών κυβερνήσεων και των περιφερειακών αρχών. Αυτό σημαίνει ότι η απόδοση ουσιαστικών προγραμματικών και αναπτυξιακών αρμοδιοτήτων που μαζί με τους αναγκαίους πόρους θα δίνει την δυνατότητα αυτόνομης χάραξης και εφαρμογής περιφερειακών πολιτικών στη δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση πρέπει να αποτελέσει την «κόκκινη γραμμή» για το νέο θεσμό.

Στα πλαίσια αυτά οι σημερινές Νομαρχίες μπορούν να λειτουργήσουν ως αποκεντρωμένοι δημοκρατικοί περιφερειακοί θεσμοί της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης με αιρετά όργανα και αρμοδιότητες.

2. Μητροπολιτική Αυτοδιοίκηση των πολεοδομικών συγκροτημάτων Αθήνας και Θεσσαλονίκης με αιρετά διοικητικά όργανα, στα οποία θα λαμβάνονται οι αποφάσεις για ολόκληρο το αστικό συγκρότημα της μητροπολιτικής περιοχής, του οποίου τα προβλήματα απαιτούν μια ενιαία αντιμετώπιση. Οι βασικοί τομείς Μητροπολιτικής Διακυβέρνησης θα πρέπει να είναι κυρίως: ο πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός, η οικονομική ανάπτυξη, η κοινωνική πολιτική, το περιβάλλον και η ποιότητα ζωής, οι μεταφορές και οι τεχνικές υποδομές, καθώς και η πολιτική πολιτικής προστασίας και ασφάλειας.

3. Οι δήμοι της Περιφέρειας θα πρέπει, μέσα από ένα νέο κύμα συνενώσεων, να γίνουν ισχυροί βιώσιμοι και αποτελεσματικοί. Βασικός όρος η επίλυση των οικονομικών προβλημάτων των δήμων.

Βασικός, ωστόσο, όρος, που η ίδια η Αυτοδιοίκηση θέτει για να ξεκινήσει και να προχωρήσει οποιαδήποτε συζήτηση για το εύρος και το είδος των αλλαγών, είναι να επιλυθούν άμεσα και οριστικά τα σημερινά σοβαρά οικονομικά προβλήματα, τα οποία ακυρώνουν ακόμη και την στοιχειώδη καθημερινή λειτουργία της. Πέραν αυτών, η όποια σοβαρή συζήτηση για μεταρρύθμιση προϋποθέτει τους εξής τρεις απαρέγκλιτους όρους :

Πρώτον, η μεταρρύθμιση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση να αποτελεί οργανικό τμήμα της συνολικής μεταρρύθμισης του Διοικητικού Συστήματος της χώρας.

Δεύτερον, πριν ορίσουμε τον τρόπο που θα γίνουν οι συνενώσεις – εθελοντικά ή υποχρεωτικά, πρέπει να προηγηθεί η χωροθέτηση των ορίων των νέων Δήμων με αντικειμενικά και συμφωνημένα κριτήρια.

Τρίτον, η Διοικητική Μεταρρύθμιση δεν τελειώνει με τη θεσμοθέτηση ενός μόνο νόμου. Απαιτείται ένα ενιαίο πρόγραμμα ρυθμίσεων, ενεργειών, έργων και μέτρων, για την υλοποίηση του οποίου θα πρέπει εκ των προτέρων να διασφαλιστούν οι απαραίτητοι και αναγκαίοι πόροι.

Να συγκροτηθούν με άξονες πόλεις μικρού και μεσαίου μεγέθους, προκειμένου να εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα, τις δυνατότητες παροχής ικανοποιητικών υπηρεσιών και αναπτυξιακών παρεμβάσεων, την ανταγωνιστικότητά τους, την αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού, την προστασία του αστικού, αγροτικού και φυσικού περιβάλλοντος και τελικά τη συγκράτηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο και την ισόρροπη ανάπτυξη. Σ' αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να αντιμετωπισθούν τα νησιά ως πλήρως αυτοδιοικητικές μονάδες, με ισχυρές αρμοδιότητες και εξουσίες και κρατικού χαρακτήρα.

1. 4. Σημαντικά ζητήματα όπως της αύξησης της απασχόλησης, της αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος, απαιτούν σημαντικούς δημόσιους πόρους σε μια περίοδο περιορισμού των δημοσίων δαπανών. Από την άλλη πλευρά η φορολόγηση των πολιτών έχει φθάσει σε επίπεδο που οι περαιτέρω αυξήσεις είναι αφόρητες.

Απαιτείται λοιπόν συνολική μεταρρύθμιση και εκδημοκρατισμός του φορολογικού συστήματος, με αποκέντρωση φορολογικού προϊόντος και επενδυτικών προγραμμάτων προς την Αυτοδιοίκηση, σε συνδυασμό με πόρους εξισορρόπησης και εθνικής αλληλεγγύης για τους αδύναμους Ο.Τ.Α., που η κατανομή τους να γίνεται με διαφάνεια και αντικειμενικά κριτήρια.

1.5. Τέλος, βασική αρχή για τη λειτουργία των αποκεντρωμένων θεσμών Αυτοδιοίκησης με διαφάνεια, κοινωνικό έλεγχο και ουσιαστική πολιτική λειτουργία είναι η αναβάθμιση του ρόλου των Περιφερειακών και Δημοτικών Συμβουλίων ως κυρίαρχων αντιπροσωπευτικών οργάνων, τα οποία **βουλεύονται και διευθύνουν** τις Περιφερειακές και Τοπικές υποθέσεις με παράλληλη ανάδειξή τους με άμεση και καθολική ψηφοφορία και εκλογικό σύστημα την **απλή αναλογική**.

Η απλή αναλογική είναι το σύστημα που εξασφαλίζει τη δημοκρατικότερη εκπροσώπηση των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων και ταυτόχρονα ενθαρρύνει και τη συμμετοχή των πολιτών στα όργανα λήψης των αποφάσεων. Σε επίπεδο Αυτοδιοίκησης η απλή αναλογική θα διευκόλυνε τις αναγκαίες διεργασίες για κοινωνική συναίνεση, θα εδραίωνε την αντίληψη της πολιτικής ευθύνης από διαφορετικές δυνάμεις καθώς και τη συμμετοχή τους στα αιρετά όργανα.

2. Ο ρόλος των μικρών πόλεων στην ανάπτυξη της υπαίθρου. Ο Σχεδιασμός και υλοποίηση τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων και έργων αναβάθμισης της ποιότητας ζωής.

του Μιλτιάδη Κλάπα - Δημάρχου Πρέβεζας

Η ανάληψη **Τοπικών Πρωτοβουλιών ανάπτυξης**, είναι στις θεσμικές αρμοδιότητες των δήμων. Πρώτον με άμεσες μορφές παρέμβασης (έργα υποδομής, συγκοινωνιακές συνδέσεις, κ.ά.), καθώς και επιχειρηματικές δραστηριότητες και δεύτερον με έμμεσες μορφές (κοινωνικού χαρακτήρα παρεμβάσεις με στήριξη ανέργων κ.α.)

Οι στόχοι και οι προτεραιότητες που θέτουν οι δήμοι διαφέρουν. Όχι τόσο στα πεδία που αναπτύσσονται, αλλά κυρίως στα μέσα για την επίτευξή τους, τις κοινωνικές ομάδες και τα συμφέροντα που ικανοποιούν και τις ανθρώπινες ανάγκες που καλύπτουν.

Ιστορικά **η αριστερά ως πολιτικό και φιλοσοφικό ρεύμα ιδεών ταυτίστηκε με τις αξίες της κοινωνικής συμμετοχής, της κοινωνικής αλληλεγγύης, την υπεράσπιση του δημόσιου χώρου και των δημόσιων αγαθών** και σήμερα με δεδομένες τις αλλαγές στον πολιτικό και ταξικό χάρτη πέφτει σ' αυτήν το βάρος της υπεράσπισης αυτών των αξιών τόσο στην κεντρική πολιτική σκηνή όσο και στις τοπικές κοινωνίες.

Το ερώτημα λοιπόν **«ανάπτυξη για ποιον»** στα πλαίσια μιας αριστερής πολιτικής πρέπει προφανώς να απαντάει με τρία παράλληλα κριτήρια:

- α) του ευρύτερου κοινωνικού οφέλους,
- β) της βελτίωσης ιδιαίτερα των χαμηλότερων εισοδηματικών στρωμάτων.
- γ) της αειφορίας

Με αυτά τα κριτήρια άξονες αναπτυξιακής πολιτικής μπορούν να είναι:

- **Βιώσιμος χωροταξικός σχεδιασμός** (σχέδια πόλης με υψηλό ισοζύγιο πρασίνου και πρόβλεψη χώρων κοινωνικών υποδομών, χαμηλούς συντελεστές, χρήσεις γης, απαλλοτριώσεις, έμφαση στις υποβαθμισμένες γειτονιές).
- **Παρεμβάσεις περιβαλλοντικής προστασίας** (ολοκληρωμένη ανακύκλωση απορριμμάτων, ολοκληρωμένος τοπικός σχεδιασμός εξοικονόμησης ενέργειας, προστασία δασών και οικοσυστημάτων, δίκτυα αποχέτευσης και βιολογικοί καθαρισμοί, δίκτυα ύδρευσης, ΧΥΤΑ, αναπλάσεις ΧΑΔΑ κ.ά.)

- **Αξιοποίηση τοπικών πλουτοπαραγωγικών πηγών**, με έμφαση στη χρήση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και εναλλακτικών μεθόδων παραγωγής, όπου τα κέρδη τους επενδύονται στον κοινωνικό τομέα.
- Δημιουργία κατάλληλων υποδομών και υποστηρικτικών υπηρεσιών **για τη στήριξη της τοπικής κοινωνικής, πολιτιστικής, αθλητικής ανάπτυξης** που απευθύνονται κυρίως στην ερασιτεχνική προσπάθεια και δημιουργία καθώς και των ιδιαίτερων τομέων της τοπικής οικονομίας,
- **Συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών**, κοινωνικούς φορείς και ομάδες, για την ιεράρχηση των στόχων και την υλοποίηση των παρεμβάσεων.
- Πολιτική αυξημένων **κοινωνικών παροχών και υπηρεσιών**.

Ιδιαίτερα:

- Προνοιακές δομές (παιδικοί σταθμοί, κδαπ, κ.λ.π.) που θα καλύπτουν τις ανάγκες των πολιτών, ανεργων μητέρων. Προνοιακών δομών για την Τρίτη ηλικία (ΚΗΦΗ, βοήθεια στο σπίτι)
- Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού με την ένταξη των μεταναστών, την υποστήριξη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων κ.λπ.

Η έννοια της Αριστεράς συνδέεται αυτονόητα **με τη δημοκρατική λειτουργία, την κοινωνική δικαιοσύνη, την εντιμότητα και τη διαφάνεια στην οικονομική διαχείριση**, συνδέεται με:

- * Δημοκρατία και διαφάνεια στη λήψη των αποφάσεων, εξασφάλιση πρόσβασης στην πληροφόρηση,
- * Ενεργοποίηση και συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων,
- * Συμμετοχή των πολιτών και των φορέων τους στην κατάρτιση των προϋπολογισμών Δημοσίων Επενδύσεων των δήμων (Συμμετοχικός Προϋπολογισμός),
- * Διαφάνεια στη διαχείριση των οικονομικών και ορθολογική διαχείριση των πόρων,
- * Αξιοκρατία τόσο στην επιλογή των ατόμων που ασκούν πολιτική όσο και αυτών που ασκούν διοίκηση,
- * Διεκδίκηση ισχυρότερης Αυτοδιοίκησης, αυξημένων αρμοδιοτήτων και πόρων.

Εάν τα προηγούμενα είναι η επιδίωξη οφείλουμε να εξετάσουμε την θέση και τον ρόλο του Δήμου και της Τ.Α. στις σημερινές συνθήκες.

Το «σήμερα» συνδέεται πρώτα απ' όλα με την εφαρμογή του νεοφιλελεύθερου μοντέλου διαχείρισης της καπιταλιστικής οικονομίας, την προώθηση της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και γενικότερα των περιφερειακών ολοκληρώσεων, της καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης.

Όλα αυτά δημιουργούν νέα δεδομένα στη λειτουργία του εθνικού κράτους, της Αυτοδιοίκησης και τελικά ενός Δήμου, και στις πολιτικές που ασκούνται.

Βεβαίως οι προβληματισμοί για το ρόλο της Τ.Α. στην καπιταλιστική κοινωνία, έχουν μεγάλο ιστορικό βάθος (πάνω από 200 χρόνια). Ειδικότερα στα πλαίσια της Αριστεράς και παρά τις αποχρώσεις απόψεων, η Τ.Α. θεωρείται κατώτατος κρίκος της κρατικής εξουσίας - της κεντρικής διοίκησης, με ορισμένες σημαντικές ιδιαιτερότητες (αναγνωρισμένη θεσμική αυτοτέλεια, άμεση επίδραση της κοινωνικής βάσης στην επιλογή αποφάσεων, σημαντικές δυνατότητες της Αριστεράς και των ριζοσπαστικών δυνάμεων για παρέμβαση και κατεύθυνση επίλυσης τοπικών προβλημάτων (μέχρι ενός σημείου το οποίο κυμαίνεται από χώρα σε χώρα).

Ωστόσο η Αυτοδιοίκηση σε συνθήκες κυριαρχίας των νεοφιλελεύθερων επιλογών, προώθησης των περιφερειακών ολοκληρώσεων και της καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης, η θέση και ο ρόλος της τροποποιούνται σημαντικά σε σχέση με το προηγούμενο μοντέλο διαχείρισης, που διαμορφώθηκε μεταπολεμικά ως τα μέσα της δεκαετίας '70.

Με λίγα λόγια το νεοφιλελεύθερο μοντέλο διαχείρισης (ιδιωτικοποιήσεις, ενίσχυσης ρόλου αγοράς, ελαστικοποίησης εργασιακών σχέσεων, κά), επηρεάζουν και τροποποιούν τη θέση και το ρόλο της Αυτοδιοίκησης στη σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία.

Τι σημαίνει για την Αυτοδιοίκηση αυτό και τι παρενέργειες και στρεβλώσεις επιφέρει; Επηρεάζει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος;

Η απάντηση είναι καταφατική.

Επιτρέψτε μου ορισμένες αναφορές με παραδείγματα από την δική μου εμπειρία

α) Υλοποίηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών όχι πάντα με βάση τοπικές ανάγκες, αλλά με την δυνατότητα χρηματοδότησης από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους.

Για παράδειγμα μπορεί να χρηματοδοτείται η κατασκευή έργου δευτερεύουσας σημασίας και όχι :

- **η απόκτηση ελεύθερων χώρων**
- **πολεοδομικών μελετών**
- **αποχετευτικών δικτύων**

που έχουν προτεραιότητα στην ιεράρχηση των αναγκών της πόλης και των κατοίκων

β) Νομοθεσία που η εφαρμογή της συγκρούεται με το δημόσιο συμφέρον.

Όπως για παράδειγμα η απόδοση των χώρων των πρώην στρατοπέδων. Οι χώροι αυτοί αποτελούν σημαντικό απόθεμα γης στον ιστό των πόλεων.

Ο φυσικός τους προορισμός είναι να μετατραπούν σε χώρους πρασίνου, κοινωνικών, πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων. Ο ισχύων νόμος επιβάλλει την πολεοδόμηση του 50% της έκτασης σε όφελος του ΤΕΘΑ. Δηλαδή την εκμετάλλευση και την τσιμεντοποίησή του.

γ) Ασφυκτικός έλεγχος στην πολιτική των προσλήψεων (και δεν εννοώ την διαφάνεια την αξιοκρατία και την αναγκαιότητα όπου πρέπει να υπάρχει πλαίσιο ελέγχου) και παράλληλα μεταφορά του μοντέλου ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων στην Αυτοδιοίκηση (μερικής απασχόλησης, προσωρινής εργασίας, προγράμματα stage, μικρότερες αμοιβές, κλπ, σε δήμους, δημοτικές επιχειρήσεις και προγράμματα απασχόλησης για απολυόμενους εργάτες, τσιγγάνους, μετανάστες, νέους άνεργους), χωρίς ωστόσο να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της ανεργίας. Ανατρέπουν έτσι τις εργασιακές σχέσεις. Φέρνουν δε τις Δημοτικές Αρχές που σωστά αρνούνται να τα εφαρμόσουν απέναντι σε ομάδες συμπολιτών μας που έχουν ανάγκη για δουλειά.

δ) Η μη απόδοση των απαιτούμενων πόρων για σημαντικές αρμοδιότητες που ασκεί η Αυτοδιοίκηση. Είναι κατά την γνώμη μου ο ποιο αποτελεσματικός μηχανισμός (ανάμεσα σε άλλους) για την χειραγώγηση της Αυτοδιοίκησης την «μετάλλαξη της ψυχής της» και την μετατροπή της από λαϊκό-δικεδικητικό θεσμό σε όχημα επιβολής νεοφιλελεύθερων πολιτικών.

Έτσι εξαιρετικές πρωτοβουλίες όπως οι προνοιακές δομές «δηλητηριάζονται» με την εισαγωγή της έννοιας της ανταποδοτικότητας η της άσκησής του από ιδιώτες.

Προβάλλεται η «ιδιωτικοποίηση» και εμπορευματοποίησης των λειτουργιών του Δήμου ως αποτελεσματικός αναπτυξιακός μηχανισμός που λειτουργεί σε όφελος της τοπικής κοινωνίας. Το παράδειγμα της διαχείρισης των απορριμμάτων, και της εμπορευματοποίησης των ελεύθερων χώρων είναι χαρακτηριστικά. Ωθείται η Αυτοδιοίκηση στην επιβολή πρόσθετων φόρων και τελών.

Δημοτικές επιχειρήσεις λειτουργούν κατά κανόνα με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια σε βάρος κοινωνικών, αναπτυξιακών και περιβαλλοντικών κριτηρίων.

ε) Η εμπορευματοποίηση του δημόσιου αγαθού και χώρου με την εισαγωγή στην λειτουργία της Αυτοδιοίκησης των Συμπράξεων Δημοσίου Ιδιωτικού Τομέα.

Πρόκειται για νέο θεσμικό πλαίσιο που αγκαλιάζει όλη τη «γκάμα» των λειτουργιών της Κεντρικής Διοίκησης (τεχνικές υποδομές, υγεία, παιδεία, ενέργεια, κλπ), καθώς και της Αυτοδιοίκησης, με κύριο

στόχο την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών δράσης του ιδιωτικού κεφαλαίου, σε τομείς που ως τώρα ήταν κατ' εξοχήν ευθύνη του κράτους και με μετακύλιση των κόστους στους πολίτες-χρήστες. Πρόκειται στην ουσία για συγκεκριμένη μορφή έκφρασης του νεοφιλελεύθερου μοντέλου συσσώρευσης, που θέλει «λιγότερο κράτος» για την κοινωνία και τους πολίτες και «περισσότερο κράτος» για ενίσχυση της κερδοφορίας του κεφαλαίου.

Το μοντέλο αυτό έχει αρχίσει ήδη να εφαρμόζεται στην Αυτοδιοίκηση, με τη μορφή «Προγραμματικών Συμφωνιών», μεταξύ δήμου και ιδιωτικών επιχειρήσεων, τόσο σε μεγάλη όσο και σε μικρή κλίμακα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η «Προγραμματική Συμφωνία» του Δήμου του Λεκανοπεδίου στην Αθήνα και η προώθηση μορφών συνεργασίας Δήμου και ιδιωτικού κεφαλαίου, σε διάφορα πεδία δραστηριοτήτων, όπως:

- Κέντρο εξυπηρέτησης πολιτών, παιδικοί σταθμοί, λειτουργία και συντήρηση σχολείων, λειτουργία και συντήρηση αθλητικών χώρων, λειτουργία συστήματος καθαριότητας, πράσινου, ηλεκτροφωτισμού, συγκοινωνίας, πληροφορικής, πολιτιστικών δράσεων, δημοτικών κτιρίων, ως την είσπραξη χρεών, κ.ά.

Μόνο η δημοτική αστυνομία μένει έξω και γενικότερα οι υπηρεσίες Δημοσίας Τάξης, Δικαιοσύνης και Αμυνας. Όλες οι άλλες κρατικές λειτουργίες, μπορούν να γίνουν αντικείμενο ΣΔΙΤ.

Στην πραγματικότητα πρόκειται για επανίδρυση του κράτους και επιστροφή του στο ρόλο «νυκτοφύλακα»!.

Επιτρέψτε μου, να υπενθυμίσω την εμπειρία της πόλης μου της Πρέβεζας και τον επαίσχυντο εκβιασμό που δεχόμαστε από το Υπουργείο Υγείας να αποδεχθούμε την ανέγερση νέου Νομαρχιακού Νοσοκομείου με ΣΔΙΤ σε αντικατάσταση του παλαιού σε δημοτικό οικόπεδο που παραχωρούμε γιατί σε διαφορετική περίπτωση θα το μεταφέρουν σε άλλο Δήμο.

Παρ' όλες τις δυσκολίες και τα προβλήματα που περιγράψαμε, η Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας επιτελεί **ένα σημαντικό έργο, αναπτυξιακό, οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό, πολιτισμού**, που σε πολλές περιπτώσεις έχει μεταμορφώσει ολόκληρες πόλεις, ολόκληρες περιοχές.

Εκεί μπορεί η σύγχρονη Αριστερά να καταθέτει και να δοκιμάζει καθημερινά την πρότασή της, την εναλλακτική πρόταση από το μικρό, το τοπικό στο συνολικό, το περιφερειακό, το εθνικό μέσα από τους θεσμούς Αυτοδιοίκησης είτε ασκώντας εξουσία είτε ασκώντας έλεγχο και προγραμματική

αντιπολίτευση τόσο εντός του θεσμού όσο και με την ουσιαστική συμβολή και συμμετοχή της στα τοπικά κινήματα, τις κινήσεις και φορείς ενεργοποίησης των πολιτών .

Πιστεύω ότι πρέπει να αναδείξουμε την συμβολή αριστερών Δημάρχων να δείξουμε εμπιστοσύνη και γιατί όχι να διδαχθούμε χρήσιμη εμπειρία απ` αυτούς χωρίς να αναιρούμε την δημιουργική κριτική.

Η πρότασή μας για το τι αυτοδιοίκηση θέλουμε πως θα είναι διαρθρωμένη τι αρμοδιότητες και τι πόρους θα έχει είναι νομίζω γνωστά.

Αυτό που θέλω να προσθέσω είναι η σκέψη ότι η αριστερή αυτοδιοικητική δράση δεν μπορεί παρά να βασίζεται **στην απλή δημοκρατική ιδέα ότι, η κοινωνική δράση των ίδιων των πολιτών και όχι οι μαγικές λύσεις των επαγγελματιών της πολιτικής και της αυτοδιοίκησης μπορούν να ανατρέψουν τα δεδομένα και να κερδίσουν νίκες.**

Η κινητοποίηση των πολιτών είναι σημαντικός όρος για τη δημοκρατική επίλυση του οποιουδήποτε τοπικού προβλήματος. Μια τέτοια προσέγγιση οδηγεί στην ανάδειξη **της κινηματικής λογικής ως δρόμου και τα νικηφόρα παραδείγματα τέτοιων κινητοποιήσεων είναι πολλά.**

Από την άλλη η κοινωνική συμμετοχή και ο διευρυμένος δημοκρατικός έλεγχος και η λογοδοσία είναι η απάντησή μας στην απρόσωπη και γραφειοκρατική λειτουργία της ΤΑ καθώς και στα φαινόμενα της αδιαφάνειας, των πελατειακών σχέσεων και των διαπλεκόμενων συμφερόντων.

Στις σύγχρονες συνθήκες στόχος μας δεν μπορεί να είναι ο Δήμος να αναπαράγει το μοντέλο του συγκεντρωτικού κράτους - ομπρέλα. Επιδίωξή μας πρέπει να είναι ένας Δήμος ανοιχτός και ανατροφοδοτούμενος από την κοινωνία και τους πολίτες, ένας Δήμος εγγυητής των βασικών κοινωνικών αγαθών και της δημοκρατικής έκφρασης, υποκινητής της κοινωνικής διεκδίκησης, αντίστασης και συμμετοχής, συντονιστής της αναπτυξιακής διαδικασίας τόσο στο πεδίο της οικονομίας όσο και στο πεδίο ανάπτυξης όλων των συνιστωσών της κοινωνικής ευημερίας, προόδου και πολιτισμού.

3. Αυτοδιοίκηση με αποκέντρωση. Θεσμοί συμμετοχής-δημοκρατίας στην αυτοδιοίκηση

του Θανάση Μπαρτζώκα- Πρώην Δημάρχου Καισαριανής

«...σελίδες από μια χαμένη μεταρρύθμιση, που στο περιθώριο γράψαμε τη ζωή μας...»

(Ο Θανάσης Μπαρτζώκας αντί εισήγησης, μας έστειλε τον παραπάνω στίχο αφιερωμένο στον φίλο και σύντροφό του Χρήστο Παλαιολόγο).

4. Από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη. Για την ανασυγκρότηση της Αυτοδιοίκησης ;

του Δημήτρη Μπίρμπα

Δημοτικός Σύμβουλος Αιγάλεω–Τμήμα Αυτοδιοίκησης του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ-

Μέλος Κοινωνικής και Οικονομικής Επιτροπής της ΚΕΔΚΕ

Όπως βλέπετε υπάρχει ένα ερωτηματικό στο τέλος του τίτλου.

Δεν διαφωνεί βέβαια, η ανανεωτική και ριζοσπαστική αριστερά με την επείγουσα ανάγκη μιας μεγάλης διοικητικής μεταρρύθμισης, πολύ δε περισσότερο με την ανάγκη επιτελικού κράτους, με ισχυρές αιρετές περιφέρειες, μητροπολιτική αυτοδιοίκηση και ισχυρούς δήμους. Φοβούμαστε πολύ όμως ότι η δυνατότητα άσκησης υπεραρμοδιοτήτων και ασφυκτικού ελέγχου στην τοπική αυτοδιοίκηση από τις επτά νέες κρατικές (υπερπεριφέρειες) Γενικές Διευθύνσεις, η ασάφεια αρμοδιοτήτων και πόρων καθώς και το νεοσυγκεντρωτικό, αρχηγικό μοντέλο που εμπεδώνεται σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, υπονομεύουν αν δεν ακυρώνουν, την όποια μεταρρυθμιστική πνοή του σχεδίου Καλλικράτης.

Για μας μια ουσιαστική, δημοκρατική, διοικητική μεταρρύθμιση δεν είναι μόνο και κυρίως, συνενώσεις δήμων και κοινοτήτων, νομαρχιών και υπερνομαρχιών, ούτε βέβαια προσπάθειες αμφίβολης δημοσιονομικής εξυγίανσης. Είναι πρώτα απ' όλα όροι και προϋποθέσεις για ποιοτική ανάπτυξη, αειφορίας και κοινωνικής συνοχής, δημοκρατικό προγραμματισμό και εξορθολογισμό του επιχειρησιακού σχεδιασμού, βελτιστοποίηση της διοίκησης και της εξυπηρέτησης των πολιτών, δημοκρατικής εμπάθουσας και συμμετοχής των πολιτών. Είναι τέτοια η προτεινόμενη μεταρρύθμιση; Που σε μεγάλο μέρος της, πέραν των γενικών κατευθύνσεων, εξαγγέλλεται από την κυβέρνηση δια διαρρών και υπαινιγμών χωρίς να κατατίθεται ακόμα υπεύθυνα και ολοκληρωμένα; Μάλλον όχι.

Σε μια χώρα που χαρακτηρίζεται,

- Από το κενό «θεσμικής μνήμης», δεκάδες μεταρρυθμίσεων εξαγγέλλονται, υλοποιούνται χωρίς ποτέ να υπάρξει μια ουσιαστική, δημόσια αξιολόγηση και αποτίμηση.

- Αλλά και την εξαιρετικά αποτελεσματική λειτουργία της «επιλεκτικής πολιτικής μνήμης»,

οι οίονοι για το μέλλον της, αν δεν ανατραπεί αυτή η πραγματικότητα, δεν πρόκειται να είναι καλοί .

Κρίνουμε απαραίτητη πριν την κριτική στον σχεδιασμό του «Καλλικράτη» την αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής δεκατρία χρόνια μετά του Προγράμματος «Ιωάννης Καποδίστριας»,

που αποτέλεσε μια σημαντική μεταρρύθμιση για το διοικητικό σύστημα της χώρας μας και ιδιαίτερα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μια αξιολόγηση που φέρει σε μεγάλο βαθμό την σφραγίδα του Χρήστου.

Ως ΣΥΝ τότε υποστηρίξαμε, όχι χωρίς εσωτερικές αντιθέσεις μεν αλλά σθεναρά όμως, την ανάγκη μεταρρύθμισης, την αποκέντρωση με αυτοδιοίκηση, βλέπουμε δυστυχώς να επιβεβαιώνεται η κριτική που ασκήσαμε κατά την ψήφιση του Ν.2539/97 .Επιφανειακή μεταρρύθμιση του κράτους χωρίς φορολογική μεταρρύθμιση, μη θεσμοθέτηση αιρετής περιφέρειας και μητροπολιτικής αυτοδιοίκησης, πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα, μικροκομματικό χωροταξικό σχεδιασμό, έλλειμμα πόρων και ουσιαστικής ενδοδημοτικής δημοκρατίας και αποκέντρωσης, ασάφεια αρμοδιοτήτων .

Το Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» περιέλαβε δυο βασικούς πυλώνες: Το θεσμικό πλαίσιο της συγχώνευσης των 457 Δήμων και των 5.318 Κοινοτήτων σε 900 Δήμους και 133 Κοινότητες και το Πρόγραμμα των μέτρων υποστήριξης της μεταρρύθμισης.

Το Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» διασφάλισε μεν ισχυρή πολιτική βούληση από την ηγεσία της τότε Κυβέρνησης, αλλά δεν διασφάλισε ευρύτερη πολιτική συναίνεση (ΠΑΣΟΚ-ΣΥΝ υπέρ, ΝΔ-ΚΚΕ κατά). Η μεταρρύθμιση αυτή, παρότι συνάντησε αντιδράσεις από πολλούς αιρετούς σε τοπικό επίπεδο, στηρίχθηκε από τα συλλογικά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και το Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ.

Το μεγαλύτερο μειονέκτημα της είναι ότι δεν συνοδεύτηκε από τη συνολικότερη μεταρρύθμιση του διοικητικού συστήματος της χώρας (σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) και δεν περιελάμβανε φορολογική αποκέντρωση. Το μεγαλύτερο πλεονέκτημά της είναι ότι δεν επιχειρήθηκε μόνο με ένα νόμο αλλά με ένα μεσοχρόνιο συνολικό Πρόγραμμα που περιείχε μέτρα και πόρους για την προετοιμασία και την υποστήριξη της εφαρμογής της, που δυστυχώς δεν υλοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό με ευθύνη των κυβερνήσεων. Αφερεγγυότητα στις οικονομικές του δεσμεύσεις και μεγάλα κενά στην θέσπιση παράγωγων νομοθετημάτων εφαρμογής του.

Είναι μεν θετικό ότι για τους νέους ΟΤΑ με το νόμο (Ν. 2539/1997), επιχειρήθηκε η ενδοδημοτική αποκέντρωση με τα τοπικά διαμερίσματα και ότι διατηρήθηκαν οι ευνοϊκές ρυθμίσεις για τους κατοίκους των μικρών ΟΤΑ, αλλά δυστυχώς η μη θέσμιση, υποχρεωτικής μεταφοράς αρμοδιοτήτων και πόρων σ'αυτά, παρήγαγε φαινόμενα ενδοδημοτικού συγκεντρωτισμού . Δεν αξιοποιήθηκε επίσης η ευκαιρία της αλλαγής του νομικού πλαισίου για την κατηγοριοποίηση των ΟΤΑ με βάση το μέγεθος και τον χαρακτήρα τους (αστικοί, αγροτικοί, ορεινοί, νησιωτικοί κλπ.). Η μη καθιέρωση της απλής αναλογικής και θεσμών ουσιαστικής κοινωνικής συμμετοχής, δεν ικανοποίησαν την πανθομολογούμενη

ανάγκη για την αλλαγή του «δημοτικού συστήματος διακυβέρνησης», για τη διασφάλιση θεσμών εσωτερικού ελέγχου και διεύρυνσης της διαφάνειας, για την ουσιαστική στήριξη των τοπικών συμβουλίων με αρμοδιότητες και πόρους. Επίσης, η μεταρρύθμιση δεν περιέλαβε τις μητροπολιτικές περιοχές της Αττικής και της Θεσσαλονίκης.

Ενώ ξεκίνησε με προσπάθεια αξιοποίησης της χωροθέτησης των διοικητικών ορίων προηγούμενων θεσμών (αναπτυξιακών συνδέσμων, γεωγραφικών περιοχών, συμβουλίων περιοχής), σε αρκετές περιπτώσεις η χωροθέτηση και η επιλογή του διοικητικού κέντρου επηρεάστηκαν από τοπικούς συσχετισμούς και παρεμβάσεις πολιτικών παραγόντων, με συνέπεια να διατηρηθούν Κοινότητες και να προκύψουν αρκετοί μη βιώσιμοι ΟΤΑ.

Η συνένωση των ΟΤΑ εξασφάλισε καλύτερο οικονομικό προγραμματισμό, οικονομίες κλίμακας και μεγαλύτερη διαφάνεια στη διαχείριση των πόρων, αλλά οι περισσότεροι ΟΤΑ δεν έχουν τη δυνατότητα παροχής ανταποδοτικών υπηρεσιών στους δημότες και αξιοποίησης των Εθνικών και των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων. Η θεσμοθέτηση του Ειδικού Προγράμματος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΠΤΑ) και η αξιοποίηση ορισμένων Ευρωπαϊκών πόρων για τη χρηματοδότηση της μεταρρύθμισης αποτελούν ιδιαίτερα θετικές επιλογές, αλλά οι πόροι του ΕΠΤΑ περιορίστηκαν στους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ) και περικόπηκαν οι έκτακτες επιχορηγήσεις των Υπουργείων προς τους ΟΤΑ χωρίς οι αντίστοιχοι πόροι να ενταχθούν στο ΕΠΤΑ όπως είχε προβλεφθεί, με συνέπεια τη φαλκίδευση του άρθρου 13 του Ν. 2539/1997(απώλεια περί τα 3 δις ευρώ). Την περίοδο εφαρμογής της μεταρρύθμισης, το Κράτος, αντί να την ενισχύσει με πρόσθετους πόρους, παρακράτησε θεσμοθετημένους πόρους και διεύρυνε τα οικονομικά προβλήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αποτελεί πλεονέκτημα της μεταρρύθμισης, η επιλογή, η κατάρτιση και η ένταξη 2.400 νέων επιστημόνων στους νέους Δήμους. Δεν διασφαλίστηκε όμως η συνεχής κατάρτιση και η συμβουλευτική υποστήριξή τους και δεν θεσμοθετήθηκαν κίνητρα για τη διατήρηση των επιστημόνων αυτών στους Δήμους που εντάχθηκαν, την εθελοντική αποχώρηση των γραμματέων των παλαιών Κοινοτήτων, την πρόσληψη νέου επιστημονικού προσωπικού και την απόσπαση ή τη μετάταξη από τον δημόσιο τομέα έμπειρων στελεχών.

Μέσω του ΕΠΤΑ δόθηκε η δυνατότητα καλύτερου προγραμματισμού της τοπικής ανάπτυξης και χρηματοδοτήθηκε η μελέτη και η κατασκευή έργων τεχνικής υποδομής, κοινωνικού εξοπλισμού, προστασίας του περιβάλλοντος και βελτίωσης της ποιότητας ζωής, αλλά δεν διασφαλίστηκε η

«εδαφική συνοχή» μέσα από ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης σε κάθε Δήμο (με χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό, ενδοδημοτική αποκέντρωση των δημοσίων επενδύσεων και ολοκλήρωση των έργων ύδρευσης, αποχέτευσης, αντιπλημμυρικής προστασίας, διαχείρισης των απορριμμάτων και προστασίας του περιβάλλοντος). Στον προγραμματισμό των επενδύσεων δεν συμμετείχαν ενεργά τα συλλογικά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΤΕΔΚ και ΚΕΔΚΕ) και πολλές επιλογές έργων επηρεάστηκαν από πελατειακές διαμεσολαβήσεις.

Το Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» περιελάμβανε τη σύνταξη πρότυπων Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας για τους νέους Δήμους, προδιαγραφές προμήθειας Η/Υ και λογισμικού με χρηματοδότησή τους από το Πρόγραμμα «Κλεισθένης», αλλά δεν διασφάλισε τη συγκρότηση των ελάχιστων αναγκαίων υπηρεσιών (διοικητικής, οικονομικής και τεχνικής υπηρεσίας) και κατά συνέπεια τη διοικητική αποτελεσματικότητα των νέων Δήμων και την παροχή ισοδύναμων υπηρεσιών στους κατοίκους των πόλεων και των χωριών. Την περίοδο εφαρμογής της μεταρρύθμισης υποστηρίχθηκαν αρκετοί Δήμοι και απέκτησαν ταμειακή υπηρεσία και διπλογραφικό σύστημα, αλλά οι δομές κοινωνικής φροντίδας που συγκροτήθηκαν σε πολλούς Δήμους χρηματοδοτήθηκαν από Ευρωπαϊκά Προγράμματα και δεν εξασφαλίστηκε η βιωσιμότητά τους.

Το Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» περιελάμβανε συστηματική ενημέρωση και συγκροτημένη επικοινωνιακή πολιτική υποστήριξης των πολιτικών και των επιχειρησιακών στόχων του, αλλά δεν συνοδεύτηκε από την προβολή των καλών πρακτικών και τη διάχυση της τεχνογνωσίας που αποκτήθηκε, μέσω της συνεργασίας των αιρετών και των επιστημονικών στελεχών και της ανταλλαγής των εμπειριών τους.

Από τα παραπάνω είναι φανερό ότι οι αλλαγές που συντελέστηκαν με το Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» δεν ανταποκρίνονται στους αρχικούς στόχους του, αλλά η σημερινή Τοπική Αυτοδιοίκηση, συγκρινόμενη με την παλιότερη κατάσταση της πολυδιάσπασης, είναι καλύτερη.

Στην παρούσα συγκυρία οι επικείμενες αυτοδιοικητικές εκλογές, που θα πραγματοποιηθούν με το νέο πλαίσιο, αποκτούν εξαιρετικό ενδιαφέρον και για έναν επιπλέον λόγο:

Η Ευρωπαϊκή Συνθήκη της Λισαβόνας, παρά τα μεγάλα ελλείμματά της, αναβαθμίζει ουσιαστικά τον ρόλο και την σημασία των πόλεων και των περιφερειών στο νέο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Απαιτείται άμεσα από την ελληνική αυτοδιοίκηση, αν θέλει να ανταποκριθεί στο νέο θεσμικό περιβάλλον, η πραγματοποίηση ενός μεγάλου ποιοτικού άλματος. Προϋποθέσεις επιτυχίας του είναι:

* Η ουσιαστική σύγκλιση με την ευρωπαϊκή αυτοδιοίκηση σε θεσμικό και οικονομικό επίπεδο (500 ευρώ ανά κάτοικο έναντι 3.000 μ.ο. Ε.Ε.15), πράγμα που σημαίνει τον προσδιορισμό ως δεύτερου βαθμού της αιρετής περιφέρειας με αιρετό περιφερειάρχη (με ευθύνη διαχείρισης του ΕΣΠΑ και των αντίστοιχων κρατικών αναπτυξιακών πόρων), καθώς και την ουσιαστική ισχυροποίηση των δήμων. Τα δύο αυτά στοιχεία είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση ολοκληρωμένων περιφερειακών και τοπικών πολιτικών με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη.

* Η θέσπιση μητροπολιτικής διακυβέρνησης που θα αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα λειτουργικά και αναπτυξιακά αδιέξοδα που προκύπτουν από τις επικαλύψεις αρμοδιοτήτων και το διοικητικό χάος που επικρατεί στα μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα (χωροταξικός σχεδιασμός, χρήσεις γης, κυκλοφοριακό, διαχείριση ενεργειακών δικτύων και υδάτινων πόρων κλπ.)

* Η καθιέρωση ως πάγιου εκλογικού συστήματος, σε όλες τις βαθμίδες αυτοδιοίκησης, **της απλής αναλογικής**, γεγονός που θα επιτρέψει την αναβάθμιση της λαϊκής συμμετοχής και την κινητοποίηση υπαρκτών κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων σε όλα τα επίπεδα (τοπικό, περιφερειακό- νομαρχιακό). Αναγκαίος όρος για την επίτευξη αυτού του ποιοτικού άλματος είναι η οικονομική βιωσιμότητα της εξαγγελθείσας ριζικής διοικητικής μεταρρύθμισης, που προϋποθέτει επαρκή χρηματοδότηση, ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο λειτουργικής υποστήριξης και τέλος απόδοση φορολογικής εξουσίας στην τοπική αυτοδιοίκηση (πράσινοι φόροι, τοπικά αναπτυξιακά κίνητρα και αντικίνητρα κλπ.), μέσα από μια ριζική δημοκρατική φορολογική μεταρρύθμιση, χωρίς επιπλέον επιβάρυνση των πολιτών.

Στην ευρωπαϊκή κατεύθυνση, για Ευρώπη των πόλεων και των περιφερειών, με κοινωνική και χωρική (εδαφική) συνοχή, κατεύθυνση που είχε διεκδικήσει για πολλά χρόνια στην Επιτροπή των Περιφερειών ο Χρήστος και απαιτεί ισχυρά αιρετά περιφερειακά όργανα, αν προχωρήσει η Κυβέρνηση ως έχει τον «Καλλικράτη» χωρίς ουσιαστικούς θεσμοθετημένους πόρους, θα αφήνει ανοιχτό τον δρόμο για επιπλέον φορολόγηση και ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση μέρους των υπηρεσιών.

Εδώ αισθάνομαι την ανάγκη να θέσω αναλυτικότερα, μερικά ζητήματα που αποτελούν κομβικά σημεία της αυτοδιοικητικής μας προσέγγισης

Α. Σύμφωνα με τη θεώρηση μας, πυρήνας δημιουργίας των λειτουργικών και πολιτικών προβλημάτων της Αυτοδιοίκησης και συνακόλουθα της Ελληνικής κοινωνίας – πέραν των επιμέρους ιδεολογικών

πολιτικών επιλογών, των εκάστοτε κυβερνήσεων—είναι το υπερσυγκεντρωτικό γραφειοκρατικό κράτος, με τις πελατειακές δομές και τα διαπλεκόμενα δίκτυα συμφερόντων.

Η Αυτοδιοίκηση για μας, ως ανανεωτική, ριζοσπαστική και οικολογική Αριστερά αποτελεί τον εγγύτερο προς τους πολίτες δημοκρατικό θεσμό διοίκησης, τον δεύτερο πυλώνα του πολιτικοδιοικητικού μας συστήματος. Έχει **δημόσιο και κοινωνικό χαρακτήρα** και αποτελεί διακριτό επίπεδο άσκησης και διαχείρισης κομματιού ευθύνης της διακυβέρνησης, που πρέπει να έχει συμμετοχή στον αναγκαίο δημοκρατικό προγραμματισμό και παράλληλα να επιδιώκει κάθε φορά τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των πολιτών και των φορέων τους στη λήψη των αποφάσεων της.

Από τη σύγκρουση με τα συγκεντρωτικά κέντρα αποφάσεων της κρατικής κομματικής γραφειοκρατίας, για την άσκηση και διαχείριση κομματιού εξουσίας - λόγω της άμεσης καθολικής δημοκρατικής νομιμοποίησης των αποφάσεων της, βάση των αρχών της εγγύτητας, της επικουρικότητας και της τοπικής αυτονομίας—πηγάζει ο διεκδικητικός και κατ' επέκταση κινηματικός χαρακτήρας της Αυτοδιοίκησης, που φυσικά δεν αναιρεί, τουναντίον ενισχύει, τον θεσμικά, δημοκρατικά νομιμοποιημένο, διοικητικό, κοινωνικό και αναπτυξιακό χαρακτήρα της.

Για να γίνει κατανοητό, οι αυτοδιοικητικοί θεσμοί δεν είναι συνδικαλιστικά όργανα που διεκδικούν μόνο καλύτερους όρους άσκησης εξουσίας από άλλους, είναι οι ίδιοι φορείς άσκησης εξουσίας και γι αυτό δεν μπορεί και δεν πρέπει να υποκαθιστούν ούτε να ταυτίζονται με τα τοπικά κινήματα, αλλά να στέκουν αρωγοί, να τροφοδοτούν και να τροφοδοτούνται από την δράση τους.

Αυτή η δημοκρατική αντίληψη, της αποκέντρωσης με αυτοδιοίκηση και συμμετοχή των πολιτών, καθιστά απαραίτητη τη συμμετοχή των αιρετών οργάνων της σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού και εφαρμογής της ανάπτυξης, τοπικά, περιφερειακά, εθνικά, ευρωπαϊκά.

Με βάση αυτή την αντίληψη τοποθετούμαστε για την ανάγκη επιτελικού κράτους – αιρετής περιφέρειας, με αποκεντρωμένους αιρετούς θεσμούς τις νομαρχίες, - ισχυρούς ΟΤΑ. Αυτοδιοικητικούς θεσμούς δηλ. με πολιτική και οικονομική ισχύ. Θεωρούμε αναγκαίες τις συνενώσεις Δήμων, ιδιαίτερα «Καποδιστριακών». Με κύριο κριτήριο όμως την επιχειρησιακή δυνατότητα τους και το επίπεδο εξυπηρέτησης των πολιτών τους και όχι έναν πληθυσμιακό τυφλοσούρτη.

Γι' αυτή τους την ισχύ απαιτούμε άμεση, εκλογικά, δημοκρατική νομιμοποίηση (αιρετή περιφέρεια και νομαρχιακά συμβούλια, δημοτικά και τοπικά συμβούλια) και μάλιστα με το σύστημα της απλής αναλογικής. Όχι μόνο για την καλύτερη καταγραφή δυνάμεων αλλά κυρίως γιατί ενθαρρύνει την

συμμετοχή των πολιτών, την ανάληψη ευθυνών και ιδιαίτερα γιατί διασφαλίζει διαφάνεια και πολιτικό δημοκρατικό έλεγχο, που μαζί με την ενίσχυση των συλλογικών θεσμικών οργάνων, αποτελεί το καλύτερο μέτρο καταπολέμησης της διαπλοκής και της διαφθοράς, που ενδημεί στο πολιτικοδιοικητικό σύστημα της χώρας. Η απάντηση στην πολιτική διαφθορά δεν είναι περισσότεροι νόμοι και δικαστικοί έλεγχοι, είναι διαφάνεια με βάθεμα της αποκέντρωσης και της δημοκρατίας.

Β. Ως Αριστερά απαιτούμε η Αυτοδιοίκηση, ο εν δυνάμει φορέας της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, να έχει **δημοκρατική συμμετοχική λειτουργία, πολιτικές και δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης και αειφόρου ανάπτυξης.**

Γι' αυτό επιδιώκουμε:

- Την ριζική φορολογική μεταρρύθμιση με ανακατανομή πόρων υπέρ της Αυτοδιοίκησης, χωρίς επιβολή νέων φόρων στους πολίτες. Επιδιώκοντας πάντα το υψηλότερο επίπεδο ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών και παροχών σε όλους τους κατοίκους της χώρας, κι' αυτό απαιτεί σταθερές και μόνιμες σχέσεις εργασίας, που αποτελούν και κεντρική επιλογή μας.

Αυτό δεν σημαίνει ότι η Αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να έχει δικαίωμα επιβολής φόρων και αντισταθμιστικών τελών, για ωφέλειες θα προκύπτουσαν από αναβαθμίσεις περιοχών, ή για χρήσεις, λειτουργίες και περιβαλλοντική επιβάρυνση από τράπεζες, SuperMarkets, Ξενοδοχεία, βιομηχανίες κλπ. Και αυτό δεν είναι «φορομπηχτική πολιτική».

Επειδή ακριβώς οι δαπάνες της Αυτοδιοίκησης έχουν κατ' εξοχήν – παρά τις τυχόν αστοχίες και τα επιμέρους φαινόμενα κακοδιαχείρισης και διασπάθισης – αναπτυξιακό και κοινωνικό χαρακτήρα, υπέρ μάλιστα των φτωχότερων κοινωνικών στρωμάτων, είναι τουλάχιστον αφελές να χαρακτηρίζεται «άντρο του νεοφιλελευθερισμού», όταν με το 5,5% των Δημόσιων Δαπανών υλοποιεί το 20% του Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Αποτελεί μάλιστα την μοναδική, πρακτικά, εστία αντίδρασης στη γενικευμένη τάση εμπορευματοποίησης και ιδιωτικοποίησης των κοινωνικών υπηρεσιών.

Νεοφιλελεύθερη είναι η επιλογή των κυβερνήσεων – κυρίως της ΝΔ αλλά και του ΠΑΣΟΚ – που με τη συνεχή μείωση του ΠΔΕ, την εγκατάλειψη της κρατικής συμμετοχής στα δημόσια και δημοτικά έργα μεγάλης κλίμακας, προωθούν και «καθοδηγούν» την Αυτοδιοίκηση στην κάλυψη της κυβερνητικής απουσίας σε μια γενικευμένη καταφυγή στα ΣΔΙΤ.

Η κατάργηση των κρατικών αναπτυξιακών περιφερειών και το πέρασμα της διαχείρισης των πόρων του ΕΣΠΑ 2007 – 2013 στην αιρετή περιφέρεια, θα έχει ως αποτέλεσμα την καλύτερη κατανομή και απόδοση των κοινοτικών πόρων, που παραμένουν τουλάχιστον για τα επόμενα 5-6 χρόνια το βασικό χρηματοδοτικό αναπτυξιακό εργαλείο της περιφέρειας αλλά και των πόλεων.

- Την άμεση **ψήφιση ενός νέου Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου**, με την αντίληψη της αειφόρου ανάπτυξης, με κοινωνική και χωρική συνοχή, που θα κατοχυρώνει με το Δασολόγιο και το κτηματολόγιο, τον φυσικό και πολιτιστικό πλούτο της χώρας, αποτρέποντας την εμπορευματοποίηση του, που θα διασφαλίζει την γεωργική γη, θα απαγορεύει την εκτός σχεδίου δόμηση, θα μειώνει τους οικοδομικούς συντελεστές και θα συγκροτεί χωροταξικά «συμπαγείς» αλλά αναπτυξιακά «ανοικτές πόλεις», που η λειτουργία τους θα διευκολύνει την πρόσβαση και την παραμονή του πληθυσμού στην ενδοχώρα, ιδιαίτερα στους ορεινούς όγκους και τα νησιά.

Ένα χωροταξικό που θα ανατρέψει το υδροκεφαλικό μοντέλο ανάπτυξης, θα θέτει σε προτεραιότητα την ισόρροπη περιφερειακή και ενδοπεριφερειακή ανάπτυξη, τα δημόσια μέσα μαζικής μεταφοράς και σταθερής τροχιάς, την βιώσιμη διαχείριση των απορριμμάτων, την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Γι' αυτούς ακριβώς τους λόγους ζητήσαμε την απόσυρση του Νομοσχεδίου Σουφλιά.

Γ. Οι σύγχρονες πόλεις ιδιαίτερα, αλλά και οι αγροτικές περιοχές, αντιμετωπίζουν ως συνέπεια της κρίσης, των νεοφιλελεύθερων πολιτικών των κυβερνήσεων και της απουσίας στοιχειώδους, κοινωνικού κράτους, έντονα φαινόμενα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ρατσισμού και ξενοφοβίας, λόγω της μεγάλης συγκέντρωσης μεταναστών.

Αν εμείς ως Αριστερά, θεωρούμε αυτονόητη προτεραιότητα μας την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, πρέπει εξίσου προφανώς και αυτονόητα να είναι προτεραιότητα μας – παρά το βάρος υπαρκτών τοπικών συγκρούσεων και εστιών έντονης παραβατικότητας – η προάσπιση των ανθρωπίνων και πολιτικών δικαιωμάτων των μεταναστών. Η διεθνιστική, ανθρωπιστική πλευρά της Αριστεράς δεν κρίνεται σε στιγμές ευκολίας αλλά δυσκολίας. Στο δίλημμα δημοκρατία ή ασφάλεια, οφείλουμε όχι μόνο να απαντήσουμε αλλά και να πράξουμε, για δημοκρατία με όρους σεβασμού και ασφάλειας για όλους, με προτεραιότητα την κοινωνική ενσωμάτωση και όχι την καταστολή. Με κατανόηση μεν αλλά όχι χιτδίεμα όλων των συμπεριφορών, από όλες τις πλευρές.

Έχοντας αυτή την θεώρηση, είναι προφανές ότι για μας το σχέδιο «Καλλικράτης» χρειάζεται επειγόντως τη συνδρομή ενός σχεδίου «Ικτίνας», αν όντως επιδιώκεται η ουσιαστική ανασυγκρότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η απάντηση στην αναγκαία Διοικητική Μεταρρύθμιση της χώρας με αποκέντρωση και αυτοδιοίκηση, δίνεται και πάλι από κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ δυστυχώς με έναν αναντίστοιχο ως προς τις ανάγκες τρόπο. Είναι απορίας άξιον γιατί ενώ υπάρχουν σχεδόν ομόφωνες αποφάσεις, πλην εκλογικού νόμου, από τα συλλογικά όργανα της Αυτοδιοίκησης ΚΕΔΚΕ και ΕΝΑΕ, η κυβέρνηση 100 μέρες μετά κατέθεσε μια έκθεση ιδεών όπου στις περισσότερες φορές που συγκεκριμενοποιείται, απαντά με τρόπο αντίθετο ως προς τις δηλωμένες προθέσεις.

Τονίζουμε και πάλι, ότι δεν διαφωνούμε με την ανάγκη επιτελικού κράτους, ισχυρών αιρετών περιφερειών και ισχυρών δήμων. Οι δε καινοτομίες του σχεδίου (ηλεκτρονική κάρτα, διοικητική βοήθεια στο σπίτι, e-ΚΕΠ, συμβούλια διαβούλευσης, Συνήγορος Δημότη κλπ) είναι μεν σε θετική κατεύθυνση, μένει όμως να κριθούν οι προϋποθέσεις και η εφαρμογή τους στην πράξη.

Η Αριστερά, δεν μπορεί να συναινέσει στην ασάφεια όσον αφορά τη δυνατότητα άσκησης υπεραρμοδιοτήτων και ασφυκτικού ελέγχου στην τοπική αυτοδιοίκηση από τις επτά νέες κρατικές Γενικές Διευθύνσεις, όταν υπάρχει μάλιστα διαχρονικά κρατικός πρότερος ανέντιμος βίος. Δεν μπορεί να συναινέσει στη μεταφορά του αρχηγικού πρωθυπουργοκεντρικού μοντέλου στο σύνολο των πολιτικο-διοικητικών δομών της χώρας. Δηλαδή: πρωθυπουργός έμμεσα δημοκρατικής νομιμοποίησης στο σύνολο της επικράτειας – βουλευτές νομιμοποίησης μόνο από τις εκλογικές περιφέρειές τους – υπουργικό συμβούλιο κεντρικό όργανο σχεδιασμού, ορισμένο αποκλειστικά από τον πρωθυπουργό – Βουλή και επιτροπές τελικό αποφασιστικό (επικύρωσης) και ελεγκτικό ρόλο.

Επισημαίνουμε και όχι μόνο εμείς αλλά και το σύνολο της Αυτοδιοίκησης, ότι για πρώτη φορά τα αυτοδιοικητικά όργανα θα έχουν ομοσπονδιακό χαρακτήρα, μια που απαγορεύεται η ψήφιση υποψηφίων από άλλο περιφερειακό και δημαρχιακό διαμέρισμα. Θυμίζω ότι και σήμερα στην υπερνομαρχία υπάρχει η δυνατότητα ψήφισης νομαρχιακών συμβούλων Πειραιά και αντίστοιχα, για Αθηναίους και Πειραιώτες, ανεξάρτητα ποσοστού κατανομής, εξασφαλίζοντας έτσι το ενιαίο της εκλογής. Στον «Καλλικράτη» οι μόνοι που θα έχουν καθολική δημοκρατική νομιμοποίηση θα είναι οι υποψήφιοι περιφερειάρχες ή δήμαρχοι και με ερώτημα βέβαια για το αν μεταφερθούν τα τραγελαφικά

της εκλογής Κατσίκη με την εκλογή όχι του υποψηφίου δημάρχου μειοψηφίας αλλά άλλου δημοτικού συμβούλου από κάποια περιοχή.

Μέχρι σήμερα οι περιφερειακές και δημαρχιακές επιτροπές ήταν, έστω και τυπικά, τα διαπαραταξιακά όργανα σχεδιασμού και κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος, του τεχνικού προγράμματος, του προϋπολογισμού. Όλα αυτά τώρα μεταφέρονται στο μίνι «υπουργικό συμβούλιο», την εκτελεστική επιτροπή, των ορισμένων από τον περιφερειάρχη ή τον δήμαρχο αντιπεριφερειάρχων και αντιδημάρχων. Τα διαπαραταξιακά όργανα απλώς θα έχουν ελεγκτικό χαρακτήρα.

Η διατήρηση του πλειοψηφικού με το 50% + 1 του δεύτερου γύρου όπου αυτοδίκαια κερδίζονται τα 3/5 των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανεξαρτήτως ποσοστού πρώτου γύρου, επαναφέρει τον εκλογικό νόμο στην προτέρα κακή, αντιδημοκρατική κατάσταση, αναιρώντας απλώς τη χειρότερη του 42% της ΝΔ. Προσιδιάζει δηλαδή στις οιονεί επιλογές των πολιτών της χώρας, του κακού έναντι του χειρότερου!

Η απλή αναλογική ως εργαλείο συμμετοχής, σύνθεσης και δημοκρατικού ελέγχου στο περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εξοβελίζεται ακόμη και από το επίπεδο των γνωμοδοτικών και με ελάχιστες αποφασιστικές αρμοδιότητες, τοπικών και διαμερισματικών συμβουλίων όπου το υποτιθέμενα ενωτικό ενιαίο ψηφοδέλτιο σε συνδυασμό και με την υπόδειξη υποψηφίων από τις παρατάξεις το καθιστά ακραία πλειοψηφικό.

Ως προς τα οικονομικά δε και τους πόρους και με δεδομένη την κρίση και την ένταξη του «Καλλικράτη», στο νεοφιλελεύθερης έμπνευσης κυβερνητικό πρόγραμμα σταθερότητας, γίνεται σαφές είναι ότι ,στην καλύτερη περίπτωση, αν υλοποιηθεί, το επιχειρησιακό πρόγραμμα υποστήριξης «ΕΛΛΑΔΑ» ύψους 4 δις ευρώ σε πενταετία, θα χρηματοδοτηθεί κυρίως από την αυτοδιοίκηση μια που θα είναι όμοιο του ΘΗΣΕΑ (75% συμμετοχή αυτοδιοίκησης – 25% κράτος). Και αυτά λέγονται όταν λόγω της οικονομικής δυσπραγίας των δήμων και την υστέρηση εσόδων λόγω της κρίσης, τα τελευταία δύο χρόνια αναστέλλεται η παρακράτηση από ΚΑΠ, περίπου του 50% του ποσού που μοιράζει ο ΘΗΣΕΑΣ. «Απαιτούμε» μια ευρωπαϊκή αυτοδιοίκηση μένοντας στη διάθεση του 1/4 του ποσοστού του διατιθέμενου ΑΕΠ (2,7% στην Ελλάδα, 11,3% στην Ευρώπη των 15). Χωρίς αναφορά στα παρακρατηθέντα από ΠΑΣΟΚ και ΝΔ, τουλάχιστον 5 δις ευρώ, χωρίς επιπλέον χρηματοδότηση πλην μιας θολής αναφοράς χωρίς ποσοστά και προβλέψεις, σε μέρος του ΦΠΑ και του ΦΑΠ. Αναφορά, που σε συνδυασμό με τη γενικόλογη ρήση περί ανάγκης «αύξησης των τοπικών εσόδων» όταν δεν

συμπληρώνεται με κατάθεση ριζικής δημοκρατικής φορολογικής μεταρρύθμισης με αποκέντρωση πόρων, τουλάχιστον δικαιολογεί αν δεν επιβεβαιώνει την άποψη ότι θα αποτελέσει αιτιολογική βάση γενικευμένης αύξησης ΦΠΑ και ΦΑΠ.

Παρότι δεν θέλουμε ως ΣΥΝ να γίνουμε Τειρεσίες, μετά την δικαίωση των αρνητικών προβλέψεών μας από τον κακό σχεδιασμό του «Καποδίστρια» -που επιβεβαιώνεται και στην αποτίμησή του από την έκθεση ιδεών «Καλλικράτης»-, πολύ φοβούμαστε ότι η ασάφεια αρμοδιοτήτων και πόρων καθώς και το νεοσυγκεντρωτικό αρχηγικό μοντέλο που εμπεδώνεται σε όλα τα επίπεδα διοίκησης θα υπονομεύουν την όποια μεταρρυθμιστική πνοή του σχεδίου. Πολύ δε περισσότερο όταν η ασάφεια του χωροταξικού, συνδέεται με τις πολλαπλές υπόγειες παρεμβάσεις του κομματικού κατεστημένου και την τύχη του κεντρικού εκλογικού νόμου.

Από τις πληροφορίες για την κατάρτιση του σχεδίου νόμου ,που έρχονται στο φως της δημοσιότητας και όχι μόνο, διαφαίνεται ότι πολύ λίγα έχουμε να περιμένουμε.

Δυστυχώς, φαίνεται για μια ακόμη φορά πως ως χώρα, με μεγάλη καθυστέρηση, κάνουμε ένα δειλό μετέωρο βήμα προς τα μπρος, αλλάζοντας απλώς πόδι μετεωρισμού.

5. Η Περιφερειακή Πολιτική και Ανάπτυξη (από το πρόγραμμα του ΣΥΝ)

Η στρατηγική μας κατεύθυνση για την περιφερειακή πολιτική και ανάπτυξη

Για τον ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ, η περιφερειακή πολιτική πρέπει να αποτελεί ένα **μέσο-εργαλείο εδαφικής και κοινωνικής συνοχής και οικονομικής αλληλεγγύης**, με στόχο να μειώνει τη διαφορά εισοδήματος και πλούτου μεταξύ των φτωχότερων και των πλουσιότερων περιφερειών και να εξασφαλίζει στους πολίτες τις απαραίτητες υποδομές και τον κοινωνικό εξοπλισμό για την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής τους. Μία ανάπτυξη που θα διασφαλίζει τους πόρους και την κοινωνική συνοχή, θα αμβλύνει τα χάσματα κέντρου-περιφέρειας/περιφερειών και παράλληλα θα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για περαιτέρω αναπτυξιακή δραστηριότητα και οικονομική ολοκλήρωση των περιοχών της χώρας. Επανειλημμένα έχουμε τονίσει ότι για να ανατραπεί η σημερινή κατάσταση, είναι αναγκαίο να γίνουν σημαντικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις και να ασκηθεί μία ριζοσπαστική πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης, στο πλαίσιο ενός Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού.

Αυτό για μας προϋποθέτει, και εργαζόμαστε σε αυτή την κατεύθυνση, τη διαμόρφωση ενός «Στρατηγικού Σχεδίου για την Περιφερειακή Πολιτική και Ανάπτυξη», το οποίο θα προσδιορίζει τους άξονες και τις κατευθύνσεις της ανάπτυξης στους φορείς, στους παραγωγικούς και κοινωνικούς τόπους και τα μέσα της πολιτικής, θα προωθεί σημαντικές αλλαγές στους θεσμούς, στην κοινωνία και στην οικονομία και θα υπηρετεί το στόχο της οικονομικά, κοινωνικά και οικολογικά βιώσιμης ανάπτυξης.

Το πλαίσιο του θα πρέπει να έχει τις παρακάτω αρχές και προϋποθέσεις:

- Την πραγματική και χωρίς ωραιοποιήσεις καταγραφή των μεγάλων προβλημάτων, αλλά και των αναπτυξιακών δυνατοτήτων των περιφερειών της χώρας, όπως και την **ενίσχυση της συμμετοχής στον προγραμματισμό και της ικανότητας υλοποίησης προγραμμάτων των τοπικών φορέων**, της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης.
- Την ανασυγκρότηση των διαδικασιών **του δημοκρατικού προγραμματισμού** ως συμμετοχική πλουραλιστική διαδικασία και μεθοδολογία. Αναπτυξιακό Περιφερειακό Προγραμματισμό σε κάθε Περιφέρεια.
- Την αλλαγή στον **τρόπο σχεδιασμού του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ)**. Πρέπει να βασίζεται στον δημοκρατικό προγραμματισμό και να είναι ο κυρίαρχος και όχι, όπως συμβαίνει μέχρι σήμερα, να δρα συμπληρωματικά στα κοινοτικά προγράμματα. Θα πρέπει βέβαια

να αυξηθούν και οι πόροι του για τις υποδομές και τα έργα κοινής ωφέλειας και κοινωνικού εξοπλισμού.

- Τη διατήρηση **υπό δημόσιο έλεγχο των δημόσιων οργανισμών, των υποδομών και των συλλογικών αγαθών**, και την αξιοποίησή τους για την ευρεία κάλυψη κοινωνικών αναγκών, τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και την τόνωση της οικονομίας. Τα στοιχεία αυτά άλλωστε, από κοινού, αποτελούν βασική προϋπόθεση για να μπορούμε να μιλάμε για αειφόρο ανάπτυξη.
- Τη δημιουργία **αμερόληπτου και αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης των εθνικών και κοινοτικών πόρων**, ώστε να αξιοποιούνται σε όφελος της κοινωνίας, να κατανέμονται ισόρροπα τα οφέλη στη χώρα, να θεμελιώνεται η κοινωνική συνοχή και η μακροχρόνια βάση της ανάπτυξης και να περιοριστεί η σπατάλη.

Οι προγραμματικοί στόχοι του ΣΥΝ

Η **στρατηγική του δημοκρατικού δρόμου για τον σοσιαλισμό** μας παραπέμπει σε παρεμβάσεις εκεί που σχεδιάζονται και ασκούνται οι πολιτικές, που σημαίνει ότι εργαζόμαστε για αλλαγές στους θεσμούς, στην κοινωνία και στην οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό, η περιφερειακή ανάπτυξη, για τον ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ, είναι άρρηκτα **δεμένη με την αποκέντρωση, την ενίσχυση των αυτοδιοικητικών θεσμών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα όργανα της λαϊκής βούλησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.**

- Απαιτείται, για τους λόγους αυτούς, μια στρατηγική ενδυνάμωσης της αναπτυξιακής διαδικασίας, πράγμα που προϋποθέτει την κινητοποίηση και αξιοποίηση όλων των φορέων, όπως και έναν στρατηγικό σχεδιασμό μέσω του οποίου θα εντοπίσουμε τους κοινωνικούς στόχους, τους τομείς ανάπτυξης και εξειδίκευσης.
- Απαιτείται **μία διαδικασία διαλόγου σε «τοπικό» και «περιφερειακό» επίπεδο**. Στο κέντρο αυτής της διαδικασίας, η Αριστερά, ο ΣΥΝ, **θέτει τα θέματα δομικών αλλαγών στην περιφέρεια, τα θέματα της παραγωγικής απασχόλησης και της διάρθρωσής της**, ενώ με τη διαλεκτική της διασφαλίζει τη δημοκρατικότητα ολόκληρης της διαδικασίας.
- Απαιτείται αξιοποίηση των εθνικών και κοινοτικών πόρων, δημοκρατικός προγραμματισμός και σχεδιασμός, όπως και σύστημα διαχείρισης αμερόληπτο και αποτελεσματικό, ώστε να κατανέμονται ισόρροπα τα οφέλη, να θεμελιώνεται η κοινωνική συνοχή και η μακροχρόνια βάση της ανάπτυξης. Πιο αναλυτικά, οι στόχοι μας είναι:

Θεσμοί και διαδικασίες εθνικού σχεδιασμού και δημοκρατικού προγραμματισμού

Για να ανατραπεί η άνιση σχέση κέντρου-περιφέρειας και να αλλάξει ο συγκεντρωτικός τρόπος διακυβέρνησης, είναι αναγκαίες ριζικές μεταβολές στη λειτουργία του κράτους, με τη δημιουργία πλήρως στελεχωμένων αποκεντρωμένων υπηρεσιών και τη μεταφορά εξουσιών και των αντίστοιχων πόρων στο τοπικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η περιφερειακή ανάπτυξη, για τον ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ, είναι συνδεδεμένη με την εμπάθυνση της δημοκρατίας, με ρυθμίσεις και μεταβολές στο πεδίο του κράτους, με την αλλαγή στον συγκεντρωτικό τρόπο διακυβέρνησης για μία πραγματική αποκέντρωση του κράτους, με την ενίσχυση των περιφερειακών οργάνων με μεταφορά εξουσιών, με τη δημιουργία αποκεντρωμένων θεσμών που να την υπηρετούν. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκουμε:

- Αποκέντρωση εξουσιών **με αιρετή Περιφέρεια – Μητροπολιτική Αυτοδιοίκηση και ισχυρούς ΟΤΑ**, όπως και ενίσχυση των πόρων, κρίνοντας αναγκαία τη φορολογική μεταρρύθμιση.
- Ανασυγκρότηση **των διαδικασιών του δημοκρατικού προγραμματισμού** ως συμμετοχική πλουραλιστική διαδικασία και μεθοδολογία. Αναπτυξιακός Περιφερειακός Προγραμματισμός σε κάθε Περιφέρεια.
- Επανασχεδιασμό των Περιφερειών της χώρας με κριτήρια χωροταξίας, κοινών αναπτυξιακών, κοινωνικών, πολιτιστικών χαρακτηριστικών, όπως και των ΟΤΑ Α' Βαθμού.
- **Θεσμική κατοχύρωση της συμμετοχής των εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας**, με ρόλο στο σχεδιασμό, την παρακολούθηση και τη στήριξη της περιφερειακής πολιτικής και ανάπτυξης.
- Να φέρουμε στο προσκήνιο τον κόσμο της εργασίας, της επιστήμης, της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας, τις πραγματικές δυνάμεις της τοπικής κοινωνίας, την Ελλάδα που παράγει και δημιουργεί.
- Ριζική αλλαγή στον τρόπο κατάρτισης, έγκρισης και υλοποίησης του κρατικού προϋπολογισμού καθώς και των προϋπολογισμών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με στόχο την κοινωνική συμμετοχή και τη διαφάνεια.

Αναμόρφωση και αύξηση του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων

Για να καλυφθούν οι αναπτυξιακές απαιτήσεις, αλλά και οι δαπάνες στις υποδομές, ιδιαίτερα στο σκέλος των μικρών και μεσαίων έργων της Περιφέρειας, των Νομαρχιακών και Τοπικών

Αυτοδιοικήσεων, που επιλύουν χρόνια προβλήματα καθημερινότητας, κοινωνικού εξοπλισμού, προστασίας του περιβάλλοντος και χωροταξικού σχεδιασμού, οι δαπάνες για την κοινωνική πρόνοια, τη λαϊκή κατοικία, την αντιμετώπιση της ανεργίας κλπ., αποτελεί προϋπόθεση η ενίσχυση και η αναμόρφωση του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ), που αποτελεί βασικό εργαλείο άσκησης ενεργού πολιτικής. Το ΠΔΕ θα πρέπει να αποκτήσει αυτόνομο χαρακτήρα και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, για την κάλυψη των αναγκών της χώρας.

Ως βασικές αρχές για το σχεδιασμό και την ορθή διαχείρισή του θεωρούμε:

- Τον δημοκρατικό προγραμματισμό και την υλοποίηση χωρίς καθυστερήσεις, με άρτιες μελέτες, συγκεκριμένους προϋπολογισμούς, διαφανείς και συνεχώς ελεγχόμενες διαδικασίες εκτέλεσης, με υψηλές προδιαγραφές και ποιότητα, για τα υπολειπόμενα έργα του Γ' ΚΠΣ και κυρίως του ΕΣΠΑ και ΕΠΑ ώστε να υπάρξουν τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα για το κοινωνικό σύνολο.
 - Οι ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις δεν θα πρέπει να υποκαθιστούν τις εθνικές δημόσιες επενδύσεις, αλλά να λειτουργούν προσθετικά σε αυτές.
 - Να σταματήσει η προώθηση σημαντικών μικρών και μεγάλων έργων με τη μέθοδο των Συμβάσεων Παραχώρησης Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), χωρίς μάλιστα τον παραμικρό σχεδιασμό και την ένταξή τους στις διαδικασίες του δημοκρατικού προγραμματισμού, και την παράδοση τελικά άνευ όρων βασικών τομέων του Δημοσίου στην ανεξέλεγκτη επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα. Δεν θεμελιώνεται ανάπτυξη με την απορρύθμιση και εκποίηση των δημοσίων οργανισμών και των συλλογικών αγαθών.
 - Ολοκληρωμένο χωροταξικό σχεδιασμό του αστικού και αγροτικού χώρου, που θα αποτελεί τη βάση για τον προσανατολισμό των δημοσίων επενδύσεων, ώστε αυτές να συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη και όχι να εξυπηρετούν πελατειακά συμφέροντα.
 - Αξιοποίηση του ΠΔΕ για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, μέσω της εκτέλεσης έργων και επενδύσεων στην περιφέρεια που θα προσφέρουν άμεσα νέες θέσεις εργασίας και θα τονώσουν την πραγματική, ενώ ταυτόχρονα θα καλύψουν ελλείψεις σε βασικές υποδομές.
-

6. Οι θέσεις της Κεντρικής Πολιτικής Επιτροπής του Συνασπισμού για την διοικητική μεταρρύθμιση.

Οι αυτοδιοικητικές εκλογές του Νοεμβρίου θα διεξαχθούν σε ένα εντελώς διαφορετικό πολιτικό πλαίσιο, που προσδιορίζεται από την κρίση και τις αντιλαϊκές πολιτικές της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, αλλά και την κατάσταση που επικρατεί στο χώρο της αυτοδιοίκησης, έτσι όπως προσδιορίστηκε από τις πολιτικές του δικομματισμού μέχρι σήμερα, αλλά και όπως προδιαγράφονται από το λεγόμενο σχέδιο Καλλικράτης.

Μετά την εισαγωγή από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ του Ν. 2218/94 για την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση οι αλληπάλληλες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις και ιδιαίτερα ο νόμος 2503/97 «αφυδάτωσαν» το θεσμό και τον μετέτρεψαν σε θεσμό-φάντασμα, διεκπεραιωτή γραφειοκρατικών διαδικασιών, επιβεβαιώνοντας δυστυχώς την κριτική μας που ασκήσαμε στον σχεδιασμό και την εφαρμογή τους.

Στη συνέχεια, με το νόμο 2539/97 εισήγαγε τον «Καποδίστρια», ο οποίος επαγγέλθηκε ως μια μεταρρυθμιστική τομή στο μέχρι τότε αναχρονιστικό σύστημα Τ.Α., που 12 χρόνια μετά την εφαρμογή του μπορούμε να πούμε ότι, διέψευσε τις προσδοκίες και δεν πέτυχε τους στόχους που είχε θέσει. Δεν συνοδεύτηκε από ριζική αλλαγή του πολιτικού και διοικητικού συστήματος της χώρας, του κεντρικού κράτους, των νομαρχιών και των νέων διευρυμένων Δήμων, με αποτέλεσμα να παραμένει κυρίαρχος ο συγκεντρωτισμός και η μειωμένη προσβασιμότητα του πολίτη στη λήψη και την υλοποίηση των αποφάσεων. Δεν άλλαξε το συγκεντρωτικό δημοτικό σύστημα διακυβέρνησης με απλή αναλογική, αντιπροσώπευση Τοπικών Συμβουλίων, πόρους και αρμοδιότητες. Δεν έγινε ο Δήμος υπερασπιστής και συνδιοργανωτής της αντίστασης και διεκδίκησης των δημοτών.

Το σχέδιο «**Καλλικράτης**» εισάγεται από την κυβέρνηση και μάλιστα εσπευσμένα, όχι γιατί προσβλέπει στην ουσιαστική αποκέντρωση του κράτους, αλλά κυρίως για λόγους δημοσιονομικούς και γιατί αυτό εντάχθηκε στο αντιλαϊκό πρόγραμμα σταθερότητας που κατέθεσε στην ΕΕ.

Οι νέες συνενώσεις που προτείνονται με μοναδικό κριτήριο το πληθυσμιακό και μάλιστα χωρίς την αποφασιστική συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων των αρμόδιων φορέων και όλων των δημοτών, δε σημαίνει αναγκαστικά ότι θα δημιουργήσουν ένα Δήμο δημοκρατικό, διαφανή, συμμετοχικό και αποδοτικό. Προτείνει 7 Γενικές Διευθύνσεις (κρατικές Υπερπεριφέρειες) δημιουργώντας στις νέες περιφέρειες συνθήκες κρατικού νεοσυγκεντρωτισμού. Προωθεί τον «ομοσπονδιακό» χαρακτήρα των Περιφερειών και των Δήμων. Καθιερώνει ένα νέο κατακερματισμό με τον τρόπο εκλογής των

περιφερειακών και δημοτικών συμβούλων, ενισχύει τον «αρχηγικό» περιφερειαρχοκεντρικό & δημαρχοκεντρικό χαρακτήρα της διοίκησης.

Αναπαράγει το συγκεντρωτικό, προσωποκεντρικό και δημαρχοκεντρικό μοντέλο με ένα εκλογικό σύστημα καλπονοθευτικό, μη αντιπροσωπευτικό και αντιδημοκρατικό, με συνέπεια να ενισχύει το δικομματικό σύστημα και στην αυτοδιοίκηση. Ο ΣΥΝ επιμένει στην καθιέρωση της απλής αναλογικής που θα συμβάλει στην ενθάρρυνση της συμμετοχής τοπικών κοινωνικών συλλογικοτήτων, ενεργών πολιτών και στην αποτύπωση της τοπικής κοινωνικής δυναμικής.

Ο «Καλλικράτης» δεν εξασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους για την εφαρμογή του, για την κάλυψη των αναγκών υπηρεσιών και υποδομών που θα στοχεύουν στην εξάλειψη των μεγάλων περιφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων που χαρακτηρίζουν τον σημερινό αυτοδιοικητικό χάρτη, παρουσιάζοντας πλήρη ασάφεια όσον αφορά στους πόρους και τις αρμοδιότητες.

Η περίφημη «διαβούλευση» είναι κοροϊδία αφού ο χρόνος προς συζήτηση θα είναι ελάχιστος έως μηδενικός και ως εκ τούτου χωρίς την ουσιαστική συμμετοχή των αρμόδιων φορέων και των ίδιων των πολιτών.

Ο ΣΥΝ εκτιμά ότι το σχέδιο «Καλλικράτης» όπως παρουσιάστηκε, όχι μόνο δεν ανταποκρίνεται στην ανάγκη για μια ουσιαστική, δημοκρατική, διοικητική μεταρρύθμιση με αποκέντρωση και αυτοδιοίκηση, αλλά ουσιαστικά την αντιστρατεύεται και ως εκ τούτου είμαστε αντίθετοι.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι οι επιλογές του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ παρά τις προσπάθειες που καταβάλλουν συνεχώς, οι αυτοδιοικητικές δυνάμεις της Ριζοσπαστικής Αριστεράς περιόρισαν μέχρι ουσιαστικής ακύρωσης το ρόλο που θα έπρεπε να έχει ο θεσμός της Τ.Α.

Ο ΣΥΝ επιμένει να διεκδικεί μια ουσιαστική δημοκρατική διοικητική μεταρρύθμιση του κράτους με αιρετές περιφέρειες με εσωτερική αποκέντρωση στις Νομαρχίες και με Δήμους ικανούς να επιτελούν το έργο τους. Με ριζική φορολογική μεταρρύθμιση χωρίς επιβολή νέων φόρων στους πολίτες και με την ανακατανομή των πόρων και των εξουσιών υπέρ των αυτοδιοικητικών θεσμών.

Ο ΣΥΝ θα αγωνιστεί από όποια θέση και να βρίσκεται για τον εκδημοκρατισμό των θεσμών, για την καθιέρωση της απλής αναλογικής, την αναβάθμιση των αιρετών οργάνων της Αυτοδιοίκησης, τη δημιουργία χώρου άμεσης δημοκρατίας και συμμετοχής των πολιτών για την ενίσχυση του λαϊκού και κοινωνικού ελέγχου. Την επεξεργασία σχεδίων περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης με

προτεραιότητα το κοινωνικό όφελος, την υπεράσπιση της κατοικίας, του δημόσιου χώρου και του περιβάλλοντος.

Ο ΣΥΝ εξακολουθεί να διεκδικεί ένα νέο Εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό με στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη με την αντιμετώπιση των τεράστιων ανισοτήτων μεταξύ κέντρου και περιφέρειας, φορέας κοινωνικής και οικονομικής προόδου, φορέας ουσιαστικής κοινωνικής συμμετοχής, δημοκρατίας και διαφάνειας.

Θεωρούμε ότι οι δημοτικές αρχές αλλά και τα κινήματα πόλης θα πρέπει να αγωνίζονται και να διεκδικούν την βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής όλων των πολιτών, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής και θρησκευματος. Την προώθηση κοινωνικής πολιτικής ενάντια σε κάθε μορφή κοινωνικού αποκλεισμού, την υποστήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων, τις ανοιχτές θεραπευτικές κοινότητες, την ένταξη των μεταναστών με όλα τους τα δικαιώματα. Αυτά δεν είναι απλά ζητήματα πολιτικής επιλογής αλλά πάλη ιδεολογικής ηγεμονίας απέναντι στον κοινωνικό συντηρητισμό, ο οποίος αλληλοτροφοδοτείται με νεοφιλελεύθερα σχέδια όπως, επιχειρήσεις «σκούπα», «σώματα πολιτών» για τη συνοικιακή ασφάλεια, πάνοπλα στρατιωτικοποιημένα αστυνομικά σώματα, κάμερες σε δρόμους και σε σχολεία.

Τέλος ο ΣΥΝ θα επιδιώξει τη διασύνδεση των Περιφερειακών και Δημοτικών αρχών με τους μαζικούς φορείς, τα κινήματα περιοχής, με συλλογικότητες φεμινιστικού χαρακτήρα και κάθε μορφής προοδευτικές και ριζοσπαστικές συλλογικότητες κοινωνικού, οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα.

Οι εκλογές του Νοεμβρίου σχεδόν σίγουρα θα διεξαχθούν με το νέο νόμο που καταργεί τις Νομαρχίες, θεσμοθετεί 13 Περιφέρειες και ταυτόχρονα προχωράει σε συνενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων. Που, πόσες και ποιες δεν είναι ακόμα γνωστό. Ένα σχέδιο που όχι μόνο υπονομεύει την αναγκαία ουσιαστική μεταρρύθμιση του κράτους αλλά επιβάλλει και σκληρή λιτότητα σε όλο το οικοδόμημα της ΤΑ. Αυτές οι εκλογές διεξάγονται στο ασφυκτικό κοινωνικό οικονομικό πλαίσιο που δημιουργείται από την πρωτοφανή στα χρονικά επίθεση της κυβέρνησης ενάντια στα εργασιακά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα όλων των εργαζομένων, μικρομεσαίων επιχειρηματιών των αγροτών και της νεολαίας, πολιτικές στιχοποιίες συναινούν οι ηγεσίες της ΝΔ και του ΛΑΟΣ.

Ο ΣΥΝ οφείλει να θέσει στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των δημοτών αυτά τα προβλήματα και να επιδιώξει την ένταξή τους στα προγράμματα αλλά και στις δράσεις των αυτοδιοικητικών σχημάτων στα οποία συμμετέχει, να εντείνει τη δραστηριότητά του, να κάνει τη παρουσία του αισθητή στους

δημότες με την ενασχόλησή με τα ιδιαίτερα προβλήματα κάθε τοπικής κοινωνίας, αλλά και τα γενικότερα που επηρεάζουν τη ζωή τους.

Οι εκλογές του Νοεμβρίου αποκτούν μεγάλη σημασία, γιατί θα πρέπει να εκφραστεί η αντίθεση του κόσμου στην επιχειρούμενη υπονόμηση μιας αναγκαίας δημοκρατικής αναγέννησης της ΤΑ, αλλά και η αντίστασή του στις αντιλαϊκές πολιτικές της κυβέρνησης. Πολιτικές που αυξάνουν καθημερινά την ανεργία μειώνουν τους μισθούς, πολλαπλασιάζουν τις ελαστικές μορφές εργασίας, τη μαύρη εργασία, διευκολύνουν τις απολύσεις. Τα δε τρία ΔΕΝ για τη κοινωνική ασφάλιση μετατρέπονται σε τρία ΝΑΙ, δηλαδή αυξάνονται τα όρια ηλικίας, οι εισφορές και μειώνονται οι συντάξεις. Αυξάνονται οι έμμεσοι φόροι και κόβεται ο 14ος μισθός.

Από σήμερα θα πρέπει να επιδιώκουμε ευρύτερες συσπειρώσεις της κοινωνικής και πολιτικής Αριστεράς, αλλά και με όλους όσους θέλουν να αλλάξουν τα πράγματα στο Δήμο, αγωνίζονται κατά των νεοφιλελεύθερων πολιτικών, διεκδικούν διεύρυνση του «δημόσιου χώρου» και βάθεμα της Δημοκρατίας.

Οι αυτοδιοικητικές κινήσεις επιδιώκουν τη συγκρότηση ψηφοδελτίων με πυρήνα τις δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ και την ισχυρή παρουσία των δυνάμεων της ευρύτερης Αριστεράς, των Οικολόγων Πράσινων, Ριζοσπαστών Οικολόγων καθώς και δυνάμεων που αποδεσμεύονται από τις πολιτικές των ηγεσιών τους και συγκρούονται με τις πολιτικές του δικομματισμού και στην Τ.Α. Επιδιώκεται η συμμετοχή συσπειρώσεων κατοίκων διαφόρων θεματικών ενδιαφερόντων, κινήσεων πολιτών κι όλων όσων μάχονται και διεκδικούν μια ουσιαστική, δημοκρατική και φιλολαϊκή ΤΑ.

Από σήμερα λοιπόν, στη βάση των παραπάνω, ανιχνεύουμε τις δυνατότητες που υπάρχουν για τη συγκρότηση των ψηφοδελτίων στις Περιφέρειες και στους «διευρυμένους» δήμους των μεγάλων πόλεων (πρωτεύουσες νομών και άλλες πόλεις) σε αντιδικομματική κατεύθυνση, με βάση τις νομαρχιακές και δημοτικές παρατάξεις που συμμετέχουμε και με τις δυνάμεις μας στις αντίστοιχες Νομαρχίες που θα δημιουργήσουν τις νέες Περιφέρειες.

Γνωρίζουμε ότι η περιφέρεια, το εκλογικό σύστημα και η πρώτη εφαρμογή του θεσμού δημιουργούν πρόσθετες δυσκολίες στο κόμμα μας και τις δυνάμεις του χώρου. Οφείλουμε να τις υπερβούμε, μπορούμε να τα καταφέρουμε, αρκεί από τώρα όλες μας οι δυνάμεις να μπουν στη μάχη που είναι δύσκολη, αλλά ωραία.

Επιμέλεια Τεύχους :

Βασίλης Τσιτσιρίγκος-Οικονομολόγος

Μέλος Γραμματείας Τμήματος Περιφερειακής Ανάπτυξης ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ